

Nr 122.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa anslag till medicinska högskolan i Göteborg och Göteborgs högskola, m. m.; given Stockholms slott den 6 mars 1953.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Ivar Persson.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen behandlas frågan om medicinska högskolans framtida förhållande till Göteborgs högskola och föreslås därvid vissa riktlinjer för en förening av dessa högskolor till ett statligt universitet från och med den 1 juli 1954.

I propositionen framlägges slutliga anslagsäskanden beträffande vissa å nästa sida angivna anslag, som i riksstatsförslaget upptagits med allenast beräknade belopp. Härutöver äskas ytterligare två anslag för medicinska högskolans i Göteborg verksamhet.

Av föreslagna nya tjänster må nämnas följande, nämligen vid medicinska högskolan sex professurer, varav en personlig professur i radioterapi för överläkaren M. T. P. Strandqvist, och två docentbefattningar samt vid Göteborgs högskola en ordinarie professur i konsthistoria med konstteori, en laboratur i matematik och en docentbefattning.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 mars 1953.

N ä r v a r a n d e :

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och civildepartementen anför chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Persson, följande.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under bilagan åttonde huvudtiteln, punkterna 96, 100 och 112, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition, för budgetåret 1953/54 beräkna

dels till Medicinska högskolan i Göteborg: Avlöningar ett förslagsanslag av 2 100 000 kronor;

dels till Medicinska högskolan i Göteborg: Omkostnader ett förslagsanslag av 152 000 kronor;

dels till Medicinska högskolan i Göteborg: Materiel m. m. ett reservationsanslag av 400 000 kronor;

dels till Medicinska högskolan i Göteborg: Utrustning ett reservationsanslag av 650 000 kronor;

dels till Medicinska högskolan i Göteborg: Bokinköp och bokbindning ett reservationsanslag av 75 000 kronor;

dels till Medicinska högskolan i Göteborg: Bidrag till Göteborgs stad för verksamheten vid högskolans bibliotek ett förslagsanslag av 82 000 kronor;

dels till Bidrag till Göteborgs högskola ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor;

dels ock till Gemensamma universitetsändamål: Ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medicinska kandidater ett anslag av 14 000 kronor.

Jag torde nu ånyo få anmäla dessa ärenden jämte vissa andra frågor. Därvid upptar jag först till behandling frågan om medicinska högskolans i Göteborg framtida förhållande till Göteborgs högskola.

I. Medicinska högskolans i Göteborg framtida förhållande till Göteborgs högskola.

Enligt det av 1948 års riksdag godkända avtalet mellan staten, Göteborgs stad och Göteborgs högskola rörande högskolans finansiering, vilket avtal trätt i kraft den 1 juli 1949, skall av högskolans styrelse upprättat förslag till stat för högskolan, avseende tiden den 1 juli—den 30 juni (budgetår) samt upptagande på inkomstsidan högskolans för året disponibla egna medel och på utgiftssidan för året beräknade driftkostnader, såsom löne- och pensionskostnader samt omkostnader i övrigt, årligen före den 1 juni kalenderåret närmast före det budgetår, statförslaget avser, inges dels till Kungl. Maj:t och dels till stadsfullmäktige, som över förslaget avgiver yttrande till Kungl. Maj:t. Stat för högskolan fastställs av Kungl. Maj:t.

I fastställd stat upptagen utgiftspost må ej överskridas eller användas för annat än avsett ändamål, där ej Kungl. Maj:t på grund av särskilda förhållanden lämnat tillstånd härtill.

Till bestridande av den utgiftssumma, som enligt den fastställda staten icke täckes av högskolans egna medel — (anslagssumman) — skall staten och staden bidra enligt följande grunder:

a) Intill dess anslagssumman uppgår till 825 000 kronor, bidrager staden med 275 000 kronor och ansvarar staten för återstoden. När anslagssumman uppgår till mer än 825 000 kronor, utgör stadens bidrag dels $\frac{1}{3}$ av 825 000 kronor, dels ock $\frac{1}{4}$ av det belopp, varmed anslagssumman överstiger 825 000 kronor, dock att, därest ej framdeles annat överenskommes mellan staten och staden, stadens sammanlagda bidrag icke skall överstiga 400 000 kronor.

Har Kungl. Maj:t medgivit att i fastställd stat upptagen utgiftspost må överskridas, skall sålunda tillkommet utgiftsbelopp inräknas i anslagssumman.

b) I statens och stadens bidrag inräknas icke värdet å tomter eller byggnader, som de upplåtit eller må komma att upplåta till högskolan.

c) Statens och stadens bidrag utbetalas till högskolan efter rekvisition kvartalsvis i förskott och i mån av behov.

Enligt avtalet påtager sig staten kostnaderna för eventuellt erforderliga byggnader för högskolan, i den mån medel från annat håll icke står till förfogande för ändamålet. Staden åter förbinder sig att härför ställa välbelägen och lämplig tomtmark till förfogande.

Högskolan bibehålles enligt avtalet vid sin ställning såsom enskild stiftelse under ledning av en styrelse, sammansatt på sätt i avtalet närmare anges.

Avtalet gäller till och med den 30 juni 1964. Därest avtalet icke av nå-

gon part uppsäges minst två år före avtalstidens utgång, förlänges avtalets giltighetstid varje gång med femton år.

Statens allmänna avlöningsreglemente äger sedan den 1 juli 1952 tillämpning beträffande tjänstemän vid Göteborgs högskola, i den mån de innehar tjänster upptagna å personalförteckning, som Kungl. Maj:t fastställt med stöd av riksdagens beslut. För dessa tjänstemän äger från och med samma tidpunkt SPA-reglementet tillämpning.

Medicinska högskolan i Göteborg åter är en rent statlig högskola, vid vilken den kliniska utbildningen sker i samarbete med Göteborgs stad.

Efter denna summariska redogörelse för de rättsliga förhållandena beträffande Göteborgs högskola och medicinska högskolan i Göteborg övergår jag nu närmast till att lämna en redogörelse för den tidigare behandlingen av frågan om medicinska högskolans i Göteborg framtida förhållande till Göteborgs högskola för att därefter redogöra för nu föreliggande förslag och yttranden i ämnet.

Frågans tidigare behandling.

Grunden för den medicinska högskolan har lagts genom samarbete av Göteborgs högskola och Göteborgs stads sjukhusläkare under början av 1940-talet. Frågan om en samordning av de båda lärosätena har alltifrån denna tid varit aktuell. Jämlikt av dåvarande chefen för ekklesiastikdepartementet givna direktiv upptog *kommittén för medicinsk högskola i Göteborg* i sitt betänkande den 26 februari 1947 denna fråga till prövning. Kommittén föreslog en förening av den planerade medicinska högskolan och Göteborgs högskola redan från den förras upprättande i vissa mera begränsade organisatoriska avseenden. För reglering av samarbetet mellan de båda lärosätena borde, ansåg kommittén, inrättas en nämnd, bestående av de båda högskolornas rektorer jämte en eller ett par lärare från vardera högskolan. För den händelse den planerade medicinska högskolan kom till stånd, ansåg kommittén det sannolikt, att samorganisationen mellan densamma och Göteborgs högskola till ömsesidig båtnad skulle komma att utsträckas längre än vad kommittén föreslagit. Den fann emellertid, att det torde vara välbetänkt att icke på förhand för hårt angiva riktlinjerna för en dylik samorganisation, vars art och grad långt säkrare torde kunna bedömas, sedan den medicinska högskolan upprättats och trätt i verksamhet. En utredning om lämpligheten av en mera djupgående samorganisation borde då verkställas.

En ledamot av kommittén, *professorn Curt Weibull*, reserverade sig mot kommitténs förslag, som han icke fann tillfredsställande. Weibull ansåg, att Göteborgs högskola borde omorganiseras till en högskola med två fakulteter, en filosofisk (= Göteborgs högskola) och en medicinsk (= den nya medicinska högskolan). För de båda fakulteterna gemensamma ären-

den skulle handhas av rektor, rektorsnämnd och akademisk församling. Weibull förutsatte, att särskilda statuter komme att utarbetas för den medicinska fakulteten, i princip överensstämmande med de för karolinska institutet gällande. För den filosofiska fakulteten skulle de för Göteborgs högskola gällande statuterna i princip bibehållas oförändrade. En förändring av namnet Göteborgs högskola till Göteborgs universitet borde även tagas i övervägande.

Av *remissinstanserna* förklarade sig universitetskanslern samt medicinska fakulteten i Lund hysa vissa sympatier för de av professorn Weibull reservationsvis uppdragna riktlinjerna. Göteborgs högskolas lärarråd, svenska läkarsällskapet, Sveriges läkarförbund samt Sveriges förenade studentkårer anslöt sig till reservationen. Karolinska institutets lärarkollegium förklarade sig vara övertygat om att ett samarbete med Göteborgs högskola enligt riktlinjerna i professorn Weibulls reservation skulle bliva mycket fruktbringande. Endast medicinska fakulteten i Uppsala biträdde kommitténs förslag.

1947 års organisationskommitté för medicinsk högskola i Göteborg anslöt sig i huvudsak till professorn Weibulls linje. Kommittén ansåg således, att en fast samordning mellan Göteborgs högskola och den medicinska högskolan borde komma till stånd och att denna samordning borde, när den medicinska högskolan vore fullt utbyggd, leda till att Göteborgs högskola organiserades som en högskola med en filosofisk och en medicinsk fakultet.

Av *remissinstanserna* ansåg *statskontoret* sig icke kunna tillstyrka ett sammanförande av två högskolor, varav den ena vore statlig och den andra enskild, till en gemensam läroanstalt. Ämbetsverket förordade i stället, att den medicinska högskolan organiserades såsom en självständig högskola.

Kanslern anslöt sig däremot till tanken på sammanförande av den nya medicinska läroanstalten med Göteborgs högskola till en läroanstalt, benämnd förslagsvis Göteborgs universitet, och bestående av en filosofisk och en medicinsk fakultet. Ett dylikt sammanförande förordades dock böra komma till stånd först sedan den medicinska läroanstalten, åtminstone i det närmaste, blivit fullt utbyggd och stadgar utarbetats för det blivande universitetet.

Styrelsen för Göteborgs högskola anslöt sig helt till organisationskommitténs i förevarande sammanhang framförda förslag.

Sveriges förenade studentkårer hemställde, att den planerade medicinska utbildningsanstalten i Göteborg måtte sammanföras med Göteborgs högskola till ett lärosäte. Förbundet hänvisade därvid till en vid Sveriges förenade studentkårers fjärde allmänna studentkonferens den 19 mars 1948 antagen resolution av samma innebörd. Det framhölls vidare bland annat, att det ur studentsynpunkt av flera skäl vore en angelägen uppgift att motverka en uppdelning av det högre undervisningsväsendet i fristående fackhögskolor.

I propositionen 1948:221 yttrade *dåvarande departementschefen*, statsrådet Weijne, följande beträffande förevarande spörsmål.

Frågan om den nya medicinska läroanstalten i Göteborg bör organiseras såsom en självständig högskola eller sammanföras med den nuvarande Göteborgs högskola till en gemensam läroanstalt (universitet) torde kräva ytterligare överväganden. Det är givet att vissa icke oväsentliga fördelar skulle kunna vinnas genom en dylik fast samordning av de båda högskolorna. Emellertid får man icke förbise de betydande praktiska och administrativa svårigheter, som äro förenade med organiserandet av en högskola, sammansatt av en statlig medicinsk läroanstalt och en fristående enskild högskola. Det är icke möjligt att utan vidare tillämpa de bestämmelser, som gälla för de äldre universiteten. Det synes icke heller påkallat att redan nu fatta definitiv ståndpunkt till detta spörsmål, enär, såsom kanslern framhållit, ett sammanförande av de båda högskolorna likväl icke lämpligen bör komma till stånd, förrän den medicinska läroanstalten blivit i huvudsak utbyggd. Intill dess synes den medicinska högskolan böra erhålla karaktären av en fristående läroanstalt, benämnd medicinska högskolan i Göteborg. Detta hindrar givetvis icke, att ett visst samarbete redan från början kommer till stånd.

Det bör ankomma på organisationskommittén att under sin fortsatta verksamhet överväga frågan om den medicinska högskolans framtida förhållande till Göteborgs högskola och för Kungl. Maj:t framlägga de förslag i ämnet, som må finnas lämpliga.

Nu föreliggande förslag och yttranden.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 14 maj 1952 har *organisationskommittén för medicinska högskolan i Göteborg* framlagt utredning och förslag i fråga om detta lärosätes framtida förhållande till Göteborgs högskola. Förslaget innebär i huvudsak följande.

Göteborgs högskola och den medicinska högskolan i Göteborg sammanföres till ett lärosäte med två fakulteter: en filosofisk = den nuvarande Göteborgs högskola och en medicinsk = den medicinska högskolan.

Det nya lärosätet erhåller namnet Universitetet i Göteborg. Med den utveckling språkbruket numera fått, ger namnet högskola, framhåller kommittén, en missvisande uppfattning. Namnet högskola har under de senaste årtiondena börjat användas av läroanstalter av helt annan karaktär än Göteborgs högskola och den medicinska högskolan. I de ständigt starkt växande internationella förbindelserna är namnet högskola därjämte enligt mångårig erfarenhet rent av hindersamt. Det inger i utlandet, även i Danmark och Norge, uppfattningen, att det är fråga om en fackskola av något slag, icke om ett vetenskapligt lärosäte av samma karaktär som ett universitet.

Beträffande statuterna för universitetet i Göteborg föreslår organisationskommittén, att statuterna för universiteten i Uppsala och Lund av den 28 januari 1916 — i avvaktan på revision av dessa — i tillämpliga de-

lar och med vissa angivna ändringar och tillägg lända till efterrättelse. Endast i två punkter är, anför kommittén, dessa ändringar och tillägg av väsentlig karaktär. Den första punkten gäller universitetets drätselnämnd. Med hänsyn till Göteborgs stads ställning till Göteborgs högskola föreslår organisationskommittén, att Göteborgs stadsfullmäktige erhåller rätt att, så länge staden lämnar bidrag till filosofiska fakulteten, välja två ledamöter i universitetets drätselnämnd.

Den andra mera väsentliga avvikelserna från universitetsstatuterna gäller proceduren vid tillsättningen av ordinarie akademiska lärarebefattningar. Organisationskommittén erinrar om att, därest den föreslagna universitetsbildningen ej kommer till stånd, den medicinska högskolans lärarekollegium samt Göteborgs högskolas lärarråd — det senare under förutsättning att föreslagna ändringar av stadgarna för Göteborgs högskola blir godkända — var för sig kommer att handha såväl de åtgärder, som vid universiteten åligger fakultet eller sektion, som de åtgärder, som ankommer på det större konsistoriet. Då det föreslagna universitetet kommer att bestå av endast två fakulteter, en medicinsk och en övervägande humanistisk filosofisk fakultet, finner kommittén de ingående elementen, när det gäller befodringsfrågor, så disparata, att dessa ärenden lämpligen ej bör behandlas av det större konsistoriet utan att varje fakultet för sig bör handha jämväl de uppgifter, som vid universiteten ankommer på det större akademiska konsistoriet.

Övriga ändringar och tillägg, som föreslås, är, anför kommittén vidare, föranledda av att universitetet i Göteborg kommer att bestå av endast två fakulteter och kommer att ha ett mindre antal professorsämbeten än övriga universitet; av att de båda fakulteterna, även om de skulle ha ett något olika antal ledamöter, bör vara lika representerade i konsistorier och i universitets övriga organ; samt av att nations- eller landskapsföreningar ej synes vara påkallade vid universitetet i Göteborg.

Sammanförandet av Göteborgs högskola och medicinska högskolan till ett universitet erfordrar även en revision av nu gällande avtal mellan staten, Göteborgs stad och Göteborgs högskola. Ett förslag till sådan revision utan ändring av avtalets ekonomiska innebörd har framlagts av organisationskommittén. Förslaget har följande lydelse.

Förslag

till reviderat avtal mellan staten, Göteborgs stad och Göteborgs högskola.

Staten, Göteborgs stad och Göteborgs högskola ha — under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens samt Göteborgs stadsfullmäktiges och styrelsens för Göteborgs högskola godkännande — träffat följande avtal angående Göteborgs högskola:

1. Göteborgs högskola sammanföres med medicinska högskolan i Göteborg till ett lärosäte. Detta erhåller namnet Universitetet i Göteborg.

2. Donationer och tillgångar, som Göteborgs stad anvisat till Göteborgs

högskola och som högskolan själv äger, överförs till filosofiska fakulteten vid Universitetet i Göteborg. Likaledes överförs donationer och tillgångar, som medicinska högskolan äger, till medicinska fakulteten vid samma universitet.

3. Statuter för Universitetet i Göteborg utfärdas av Kungl. Maj:t. Härvid förutsättes emellertid

att Göteborgs stadsfullmäktige skall välja två ledamöter av universitetets drätselnämnd, vilka äga att deltaga i drätselnämndens överläggningar och beslut i mål och ärenden, som angå universitetets filosofiska fakultet.

4. Av det större akademiska konsistoriet upprättat förslag till stat för filosofiska fakulteten, avseende tiden den 1 juli—den 30 juni (budgetår) samt upptagande på inkomstsidan fakultetens för året disponibla egna medel och på utgiftssidan för året beräknade driftkostnader, såsom löne- och pensionskostnader samt omkostnader i övrigt, skall årligen före den 1 juni kalenderåret närmast före det budgetår statförslaget avser ingivas till stadsfullmäktige, som över förslaget äger avgiva yttrande till Kungl. Maj:t.

I fastställd stat upptagen utgiftspost må ej överskridas eller användas för annat än avsett ändamål, där ej Kungl. Maj:t på grund av särskilda förhållanden lämnat tillstånd härtill.

5. Till bestridande av den utgiftssumma, som enligt den fastställda staten icke täckes av den filosofiska fakultetens egna medel — (anslagssumman) — skola staten och staden bidra enligt följande grunder:

a) Intill dess anslagssumman uppgår till 825 000 kronor, bidrager staten med 275 000 kronor och ansvarar staten för återstoden. När anslagssumman uppgår till mer än 825 000 kronor, utgör stadens bidrag dels $\frac{1}{3}$ av 825 000 kronor, dels $\frac{1}{4}$ av det belopp, varmed anslagssumman överstiger 825 000 kronor, dock att, därest ej framdeles annat överenskommes mellan staten och staden, stadens sammanlagda bidrag icke skall överstiga 400 000 kronor.

Har Kungl. Maj:t lämnat tillstånd, som avses i mom. 4 andra stycket, skall sålunda tillkommet utgiftsbelopp inräknas i anslagssumman.

b) I statens och stadens bidrag inräknas icke värdet å tomter eller byggnader, som de upplåtit eller må komma att upplåta till filosofiska fakulteten.

c) Stadens bidrag utbetalas till filosofiska fakulteten efter rekvisition kvartalsvis i förskott och i mån av behov.

6. Staden förbinder sig att ställa välbelägen och lämplig tomtmark till förfogande för eventuellt erforderliga nybyggnader för universitetet i Göteborg.

7. Avtalet mellan staten, Göteborgs stad och Göteborgs högskola den 19 januari 1948 upphäves.

8. Detta avtal träder i kraft den _____ eller den senare dag, Kungl. Maj:t bestämmer. Därest avtalet beträffande dessa mom. icke av någon part uppsäges minst två år före avtalstidens utgång, förlänges avtalets giltighetstid beträffande dessa mom. varje gång med femton år.

Av den av organisationskommittén lämnade motiveringen för sitt förslag torde här böra återgivas följande.

De båda högskolornas uppgift är i princip densamma: vetenskaplig forskning och undervisning. Organisationskommittén anser, att en uppdelning av denna uppgift i samma stad på en fristående, övervägande huma-

nistisk och en fristående medicinsk högskola icke är till gagn varken för vetenskap eller undervisning och än mindre för studenternas allmänna utbildning. Fristående högskolor lever sitt liv för sig, och följderna blir en för de olika vetenskaperna, dessas utövare och adepter mindre hälsosam isolering. Ett samlande av det vetenskapliga forsknings- och undervisningsväsendet i större enheter på sätt som skett vid universiteten är ägnat motverka detta och skapa gynnsamma förutsättningar för nära kontakt och fruktbringande samarbete. För både vetenskap, undervisning och för studenternas allmänna utbildning och kärlliv vid de båda högskolorna anser organisationskommittén det sålunda vara av eminent betydelse, att sammanföra dessa till ett lärosäte.

Även andra skäl talar härför.

Ett nytt centrum för vetenskaplig forskning och undervisning har under senare årtionden uppvuxit i Göteborg. Vetenskaplig forskning har här redan vunnit en stark ställning, och vid Göteborgs högskola och medicinska högskolan utbildas ett avsevärt antal av Sveriges lärare och läkare. Enligt organisationskommitténs uppfattning är det av vikt att detta vetenskapliga liv i Göteborg och Västsverige främjas och befordras. Ett sammanförande av de båda högskolorna till ett lärosäte bör i hög grad kunna bidra här till. De båda högskolorna skulle härigenom få en väsentligt starkare ställning utåt. Gemensamma vetenskapliga intressen skulle effektivare kunna tillvaratagas och en naturlig ram skapas för framtida utveckling. Betydelsen av ett sammanförande av de båda högskolorna till ett lärosäte är icke inskränkt här till. Även för kulturlivet överhuvud i Göteborg och Västsverige skulle ett vetenskapligt lärosäte av här planerade karaktär kunna bli till ovärderligt gagn.

Rent praktiska fördelar kan även vinnas genom ett sammanförande av de båda högskolorna. Härigenom torde i framtiden kunna undvikas en onödig dubbling av vissa vetenskapliga tjänster och institutioner i ämnen, som är av gemensamt intresse för båda högskolorna, exempelvis statistik, psykologi och sociologi. Likaledes kan praktiska fördelar vinnas i fråga om högskolornas administration. För att göra denna fullt effektiv kräves nämligen oavvisligen en heltidsanställd sekreterare samt en räntmästare för omhändertagande av de mycket betydande kamerala uppgifterna icke minst för den medicinska högskolans del. Om högskolorna består som skilda enheter, kommer en dubbling av dessa högre kamerala tjänster eller liknande att visa sig nödvändig. En viss besparing beträffande administrativa hjälpkrafter kommer även att möjliggöras genom högskolornas sammanföring.

Beträffande det nya lärosätets organisation har i den förda diskussionen framhållits svårigheterna att till en enhet sammanföra två högskolor, av vilka den ena, den medicinska högskolan, är statlig och den andra, Göteborgs högskola, är en enskild stiftelse. Uppfattningen var tidigare riktig. Göteborgs högskola var då en enskild stiftelse med vittgående ekonomisk och administrativ självständighet. Avkastningen av dess egna fonder, under senare årtionden utökad med anslag av Göteborgs stad, bekostade helt dess verksamhet. Högskolans styrelse bestämde, inom beloppet av de utav Göteborgs stadsfullmäktige fastställda anslagen, vilka ämbeten och tjänster, som skulle finnas vid högskolan, ävensom de dem tillkommande löneförmånerna. Ämbeten och tjänster vid högskolan tillsattes av styrelsen. Föreskrifter för högskolan utöver statuterna utfärdades av styrelsen.

Genom det 1948 mellan staten, Göteborgs stad och Göteborgs högskola träffade avtalet angående Göteborgs högskola har emellertid dennas ställning undergått en genomgripande förändring.

I sammanhang med att högskolan erhållit statsbidrag har även statens inflytande på högskolans ledning blivit dominerande. Kungl. Maj:t fastställer numera högskolans stat. Kungl. Maj:t äger efter högskolans hörande meddela de föreskrifter i fråga om högskolans organisation och verksamhet, som Kungl. Maj:t finner erforderliga och lämpliga. Endast förslag till föreskrifter, som innebär ändring av statuterna för högskolan, skall underställas jämväl Göteborgs stadsfullmäktige för yttrande.

Genom av Kungl. Maj:t meddelade allmänna bestämmelser av 1949 och 1950 ha statuterna och av styrelsen fastställd ordningsstadga för Göteborgs högskola — i avvaktan på en revision av statuterna — redan i grundläggande avseenden förändrats, och ytterligare förändringar av statuterna för högskolan är föreslagna.

Göteborgs högskola har efter ingående av avtalet 1948 förlorat eller håller på att förlora så gott som hela sin självständighet. Högskolan är på väg mot att helt förstätligas och få samma statuter som statsuniversitetet. För högskolans styrelse återstår, om den i enlighet med sitt eget förslag mister rätten att utnämna professor, laborator och preceptor, icke många uppgifter. Högskolans fonder förvaltas icke av styrelsen utan av Göteborgs stads drätselkammare. Högskolans styrelse kommer, om dess förslag till nya statuter antages, att i allt väsentligt övergå till en mellaninstans utan rätt att fatta slutgiltiga beslut. I praktiken kommer dess huvuduppgift att bli att stadfästa eller till kanslern och Kungl. Maj:t befordra lärarrådets förslag. Styrelsens protokoll från senare årtionden visa, att någon ändring i dessa förslag endast i något enstaka fall förekommit.

1947 års organisationskommitté har föreslagit, att den lokala ledningen av den samordnade högskolan skulle utövas av en styrelse. Vid avgivandet av detta förslag torde 1947 års organisationskommitté knappast till fullo ha uppmärksammat, att den medicinska högskolan är ett helt statligt lärosäte. Universitetskanslern har också i yttrande över kommitténs förslag ansett sig kunna fastslå, att Göteborgs högskolas styrelse — även efter det den undergått en eventuell utvidgning — endast i begränsad omfattning kan tänkas fungera som styrelse för det nya universitetet. Organisationskommittén delar denna uppfattning. Den anser sig icke kunna föreslå, att den medicinska delen av det nya lärosätet underställes en styrelse. På grund av det traditionsvärde, som Göteborgs högskolas styrelse onekligen representerar, har emellertid organisationskommittén ansett sig böra ingående överväga möjligheten att styrelsen bibehålles för den filosofiska delen av det nya lärosätet. Styrelsens väsentliga uppgift är numera att utnämna professorer och övriga ordinarie lärare. Enligt styrelsens eget förslag torde emellertid denna uppgift komma att bortfalla. För styrelsen återstår där- efter, som redan sagts, icke många uppgifter. Att låta den fortbestå enbart som en skäligen överflödig mellaninstans och för avgörande av ärenden, vilka likaväl kan avgöras i annan ordning, kan organisationskommittén icke finna motiverat. En styrelse har berättigande endast, om den har väsentliga uppgifter att fylla. Även en annan omständighet talar mot styrelsens bibehållande. Ett lärosäte med skilda styrelseformer för dess olika delar blir en oformlig inrättning. Det blir tungrovt och kommer att arbeta under såväl praktiska som administrativa svårigheter. Organisationskom-

mittén har alltså kommit till uppfattningen, att ett sammanförande av de båda högskolorna till ett lärosäte bör medföra en uppoffring av det traditionsvärde, som Göteborgs högskolas styrelse representerar.

Organisationskommitténs förslag för sammanförandet av de båda högskolorna ansluter sig nära till den i Sverige hävdvunna universitetsorganisationen.

Vid uppgörandet av detta förslag har det stått klart för organisationskommittén, att Göteborgs stad, som genom avtal förbundit sig att lämna avsevärda bidrag till den nuvarande Göteborgs högskola, så länge detta bidrag utgår, är berättigad till inflytande i den ekonomiska och administrativa ledningen av denna även i den nya form, som den erhåller genom ett sammanförande med den medicinska högskolan till ett lärosäte. Detta är även ur andra synpunkter önskvärt. Göteborgs högskola har en fast förankring i Göteborgs samhälle. Den är grundad medelst donationer av enskilda medborgare i detta och har under mera än ett halvt århundrade helt uppehållits och utvecklats genom donationer av dessa och genom bidrag av staden själv. En nära kontakt med Göteborgs stad är en tillgång, som högskolan icke bör förlora.

Organisationskommittén har även övervägt frågan om Göteborgs stad bör erhålla inflytande i den ekonomiska och administrativa ledningen av den medicinska fakulteten. Häremot kan emellertid anföras, att den medicinska fakulteten är helt statlig. Nya avtal med staden av ekonomisk och administrativ innebörd för dess institutioner och kliniska undervisning kan komma att träffas i framtiden. Det torde under dessa förhållanden icke vara lämpligt, att staden har inflytande i den ekonomiska och administrativa ledningen av den medicinska fakulteten. Kommande avtal torde böra framgå ur underhandlingar mellan av varandra oberoende parter.

Organisationskommitténs ordförande, f. d. landshövdingen Jacobsson, har anfört reservation mot förslaget att Göteborgs högskolas styrelse nu tillkommande befogenheter överföres till andra myndigheter.

Lärarrådet vid Göteborgs högskola har enhälligt tillstyrkt organisationskommitténs förslag, dock att lärarrådet föreslagit följande ändrade lydelse av mom. 2, 6 och 8 av det av organisationskommittén framlagda förslaget till reviderat avtal mellan staten, Göteborgs stad och Göteborgs högskola.

2. Donationer och tillgångar, som anvisats till Göteborgs högskola och som högskolan själv äger eller disponerar, överföres till filosofiska fakulteten vid Universitetet i Göteborg. Likaledes överföres donationer och tillgångar, som medicinska högskolan äger eller disponerar, till medicinska fakulteten vid samma universitet. Avkastning från fonder, tillhörande självständiga stiftelser, som grundats till förmån för någondera högskolan, dess lärare eller studerande, skall i enlighet härmed tillkomma den fakultet, som ersatt vederbörande högskola, resp. dess lärare eller studerande. Efter enahanda regler skola donationer, tillgångar eller självständiga stiftelser, avsedda för någondera av de hittillsvarande högskolornas studentkårer, alljämt förbehållas den del av Universitetets i Göteborg studentkår, som tillhör den fakultet, vilken efterträtt resp. högskola.

6. Staten påtager sig kostnaderna för eventuellt erforderliga nybyggnader för universitetets filosofiska fakultet, i den mån medel från annat håll icke stå till förfogande för ändamålet. Staden åter förbinder sig att

ställa välbelägen och lämplig tomtareal till förfogande för den filosofiska fakultetens nybyggnader.

8. Detta avtal träder i kraft den _____ eller den senare dag, Kungl. Maj:t bestämmer, och gäller till och med den 30 juni 1964. Därest avtalet icke av någon part uppsäges minst två år före avtalstidens utgång, förlänges dess giltighetstid varje gång med femton år.

För dessa ändringsförslag har lärarrådet åberopat följande motivering.

Beträffande mom. 2 har det endast syntts lärarrådet önskvärt att genom en utförligare formulering än den, som av organisationskommittén föreslagits, förtydliga vad med bestämmelsen avses.

Den av lärarrådet föreslagna ändringen av mom. 6 har sin grund däri, att det äldre avtalets bestämmelse om att staten påtagit sig kostnaderna för eventuellt erforderliga nybyggnader för Göteborgs högskola enligt vad lärarrådet erfarit av rent förbiseende kommit att bortfalla i organisationskommitténs förslag och att dess förslag beträffande denna punkt i avtalet även i övrigt erhållit en mindre lämplig avfattning.

Vad slutligen angår mom. 8 har lärarrådet med sitt förslag velat framhålla, att då någon ändring i sak beträffande de i nu gällande avtal överenskomna ekonomiska åtagandena icke är avsedd att genom det föreslagna nya avtalet komma till stånd, dettas giltighetstid icke bör utsträckas utöver det nuvarande avtalets.

Styrelsen för Göteborgs högskola tillstyrker likaledes organisationskommitténs förslag med nyssnämnda av högskolans lärarråd föreslagna ändringar av förslaget till reviderat avtal mellan staten, Göteborgs stad och Göteborgs högskola. *Särskilda yttranden* inom styrelsen har avgivits av hovrättspresidenten Elliot och professorn Johansson. *Presidenten Elliot* anser, att fördelarna med att medicinska högskolan och Göteborgs högskola nu förenas till ett universitet av organisationskommittén överdrivits, medan olägenheterna med att högskolorna förblir åtskilda förstorats. Han synes närmast vara böjd för att ställa frågan om en förening av högskolorna på framtiden. Enligt *professor Johanssons* mening talar så många skäl för att samarbetet mellan de båda föreslagna fakulteterna liksom vid universitetet bör omfatta icke endast administration utan även befodringsärenden, att ytterligare överväganden härutinnan syntes motiverade.

Stadsfullmäktige i Göteborg tillstyrker det av organisationskommittén framlagda förslaget beträffande medicinska högskolans framtida förhållande till Göteborgs högskola med de ändringar i förslaget till reviderat avtal mellan staten, Göteborgs stad och Göteborgs högskola, som utformats av Göteborgs högskolas lärarråd.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län tillstyrker på samma sätt som stadsfullmäktige organisationskommitténs förslag. I avseende å ändringen av mom. 2 i avtalet finner länsstyrelsen den ändrade lydelsen påkallad av hänsyn till de personer och sammanslutningar, som under årens lopp grundat stiftelser av självständig natur till förmån för endera högskolan. Länsstyrelsen anser angeläget framhålla, att donatorernas viljeförklaringar

även efter den tillämnade sammanslagningen bör respekteras beträffande såväl donerade medels användning som den procedur för bestämmandet däröver, som av donator kan ha stadgats; allt såvitt icke Kungl. Maj:t skulle finna skäl att genom beslut om permutation stipulera ändring i donationsvillkoren. Sammanförandet av de båda högskolorna till ett gemensamt lärosäte syntes i så hög grad vara ägnad befrämja högskolornas ändamål, att dylika av nödvändighet betingade permutationsbeslut oftast finge antagas sammanfalla med donatorernas intentioner. Frågan härom torde emellertid få avgöras från fall till fall.

Universitetskanslern — som inhämtat yttrande i ärendet av de större akademiska konsistorierna i Uppsala och Lund, de medicinska och filosofiska fakulteterna därstädes, lärarkollegiet vid karolinska institutet, styrelsen för Göteborgs högskola samt lärarrådet därstädes ävensom 1951 års tandläkarkommitté — har till en början framhållit, att samtliga de av kanslern hörda remissinstanserna tillstyrkt, att medicinska högskolan i Göteborg och Göteborgs högskola sammanföres till ett lärosäte och biträtt förslaget om att detta lärosäte erhåller benämningen universitetet i Göteborg.

För egen del har kanslern vid sin prövning av förevarande spörsmål kommit till den uppfattningen, att starka skäl talar för att sammanslagningen av de båda högskolorna kommer till stånd. Kanslern betonar särskilt angelägenheten av att denna fråga vinner sin lösning från och med ingången av nästa budgetår. Den medicinska högskolan komme under detta budgetår att i huvudsak bli färdigutbyggd och den nuvarande organisationskommittén upphörde med sin verksamhet med utgången av juni månad 1953. Problemet om högskolans administrativa och kamerala organisation vore därför nu aktuell. Enligt kanslerns mening skulle det vara föga rationellt att skjuta sammanslagningsfrågan på framtiden och tillskapa särskilda administrativa och kamerala organ för de två högskolorna för att framdeles eventuellt vidtaga åtgärder för ett samgående mellan de bägge lärosätena. Det synes vidare kanslern uppenbart, att det ur ekonomisk synpunkt är förmånligare med en gemensam administrativ och kameral organisation än med den dubbling av vissa tjänster, som eljest måste äga rum.

Den omständigheten, att det nya universitetet i vissa avseenden i fråga om sin organisatoriska utbyggnad kommer att avvika från den typ, som de nuvarande svenska universiteten företer, anser kanslern icke böra tillmätas avgörande betydelse. Göteborgs universitet bör enligt kanslerns mening få den struktur, som visar sig mest rationell och ändamålsenlig för just det lärosäte, varom här är fråga. Ehuru kanslern alltså i princip biträder det föreliggande förslaget, finner kanslern sig likväl böra på vissa punkter föreslå ändringar i detsamma och anför härom i huvudsak följande.

I likhet med det större konsistoriet i Lund anser jag sålunda, att det kan ifrågasättas, huruvida drätselnämnd och mindre konsistorium skall upprätthållas som självständiga organ vid ett universitet av här ifrågavarande storleksordning. Jag finner mig därför böjd att förorda, att även den ekonomiska förvaltningen överlåtes på det mindre konsistoriet. Till följd härav bör konsistoriet bestå av rektor, prorektor, dekanerna samt en professor från vardera fakulteten. Vid behandlingen av frågor, som röra universitetets ekonomiska förvaltning, bör konsistoriet utökas med intendenten (be-teckningen räntmästare torde — i vart fall tills vidare — böra förbehållas de äldre universiteterna) och de två av Göteborgs stadsfullmäktige valda le-damöterna. Jag delar också Lunda-konsistoriets uppfattning om lämplig-heten av att sistnämnda två ledamöters deltagande i ärendenas behand-ling icke bör begränsas till den filosofiska fakultetens angelägenheter utan utsträckas att omfatta hela universitetets förvaltning.

Åtskilliga ärenden av rutinmässig karaktär synes mig kunna delegeras till en mindre rektorsnämnd eller till rektor.

Jag utgår från att därest en tredje tandläkarhögskola kommer till stånd i Göteborg densamma anslutes till universitetet som en särskild odontolo-gisk fakultet.

Jag tillstyrker bifall till de av lärarrådet vid Göteborgs högskola före-slagna ändringarna av förslaget till reviderat avtal mellan staten, Göte-borgs stad och Göteborgs högskola.

Statskontoret har icke något att erinra mot den förordade sammanslag-ningen av Göteborgs högskola och medicinska högskolan i Göteborg. Under alla förhållanden anser ämbetsverket kansliorganisationen och den kame-rala organisationen böra samordnas. Statskontoret har icke något att in-vända mot kanslerns förslag, att förvaltningen av det nybildade universi-tetet skall handhas av ett mindre konsistorium, som vid behandlingen av frågor rörande universitetets ekonomi på visst sätt skall förstärkas. Äm-betsverket förutsätter emellertid, att universitetet i övrigt organiseras en-ligt i huvudsak samma normer som gäller för de övriga universiteten.

Riksräkenskapsverket finner sig, ehuru bärande skäl för en förening av de båda högskolorna enligt ämbetsverkets mening knappast förebragts, likväl ur de synpunkter ämbetsverket har att företräda icke vilja avstyrka en sammanslagning. Riksräkenskapsverket anser emellertid, att en sådan sammanslagning bör komma till stånd endast under förutsättning att det nya lärosätet helt erhåller karaktären av ett statligt universitet. Organi-sationskommittén har själv påpekat hurusom Göteborgs högskola efter in-gående av avtalet 1948 förlorat eller håller på att förlora så gott som hela sin självständighet och att högskolan är på väg mot att helt förstatligas och få samma statuter som statsuniversitetet. Det synes därför inte före-ligga skäl för att i enlighet med organisationskommitténs förslag genom-föra en organisation av det nya lärosätet som å ena sidan i praktiken kom-mer att fungera på samma sätt som om Göteborgs högskola helt uppginge i ett statligt universitet men å andra sidan medför oklarhet i många av-seenden beträffande det nya lärosätets ställning i administrativt hänseende.

Det torde böra tilläggas, att ett förstatligande av Göteborgs högskola icke hindrar att Göteborgs stadsfullmäktige erhåller rätt att utse två ledamöter i det nya statliga universitetets drätsel-nämnd. Vidare må framhållas, att de ändringar som måste vidtagas i vissa bestämmelser rörande högskolan tillhörande donationer icke torde behöva bli mycket mera genomgripande vid den av riksräkenskapsverket förordade organisationen än vid genomförande av den organisation som organisationskommittén föreslagit.

Riksräkenskapsverket förordar att, såsom organisationskommittén föreslagit, drätsel-nämnd inrättas liksom vid universiteten i Uppsala och Lund samt ifrågasätter om icke prorektor bör uteslutas från ledamotskap i nämnden. Härigenom skulle uppnås större likhet med förhållandena vid de två nuvarande universiteten. Intendenten (räntmästaren), som skall företräda den speciella ekonomiska sakkunskapen, torde i tjänsteförteckningen böra benämnas akademikamrerare.

Före ett förstatligande av Göteborgs högskola måste vidare, framhåller riksräkenskapsverket, uppgörelse träffas om statens övertagande av förefintliga fonder för pensionering av befattningshavare vid högskolan.

Riksräkenskapsverket påpekar, att organisationskommittén icke berört den med ett förstatligande av Göteborgs högskola sammanhängande frågan om redovisningen och förvaltningen av högskolans fastigheter. Dessa fastigheter bör enligt riksräkenskapsverkets mening efter ett förstatligande förvaltas av byggnadsstyrelsen samt upptagas till redovisning å byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond. I avvaktan på beslut härom efter en närmare utredning om behandlingen av fastigheterna i redovisningsavseende torde fastigheterna under en övergångstid kunna förvaltas av det nya statliga universitetet. Härvid bör för universitetet anvisas ett särskilt reservationsanslag för fastigheternas reparation och underhåll m. m.

Organisationskommitténs förslag till reviderat avtal mellan staten, Göteborgs stad och Göteborgs högskola anser ämbetsverket böra vara tidsbegränsat i likhet med det nu gällande. Riksräkenskapsverket anför vidare, att avtalet helt bör reglera förhållandet mellan staten och staden och att alltså det förslag till stat, som årligen upprättas för det nya lärosätet, icke till någon del bör underställas Göteborgs stadsfullmäktige.

Sveriges förenade studentkårer har tillstyrkt organisationskommitténs förslag med av lärarrådet vid Göteborgs högskola föreslagen ändrad lydelse av mom. 2 i förslaget till reviderat avtal mellan staten, Göteborgs stad och Göteborgs högskola. SFS beklagar, att frågan om bildandet av ett Göteborgs universitet upptagits i ett sådant sammanhang, att möjligheterna till en närmare organisatorisk samverkan mellan samtliga högskolor i Göteborg icke kunnat undersökas. SFS finner det vidare uppenbart, att frågan om inrättande av en matematisk-naturvetenskaplig fakultet i Göteborg påkallar uppmärksamhet;

de nuvarande utbildningsanstalternas otillräckliga kapacitet, den stora bristen på läroverkslärare i de naturvetenskapliga ämnena och vådorna av en ensidig inriktning inom ett universitet aktualiserade en utvidgning av den nuvarande högskolan. SFS föreslår därför, att frågorna om en närmare organisatorisk samverkan mellan samtliga högskolor i Göteborg och om inrättande av en naturvetenskaplig fakultet i Göteborg snarast blir föremål för utredning.

Med skrivelse den 31 oktober 1952 har *universitetskanslern* överlämnat ett av *organisationskommittén för medicinska högskolan i Göteborg* samt *rektorsämbetet och lärarrådet vid Göteborgs högskola* gemensamt avgivet förslag till organisation för det nya universitetets administrativa ledning. I förslaget upptages — förutom honorarium åt rektor med 3 600 kronor och åt prorektor med 1 000 kronor, arvoden åt två ledamöter av drätsel-nämnden med tillhoppa 800 kronor och för extra arbetskraft 5 000 kronor — följande personalorganisation:

K a n s l i.

1 akademisekreterare	Ca 31
1 amanuens	Cf 19—Ce 25
1 kansliskrivare	Ca 15
1 kontorist	Ce 13
1 kanslibitråde	Ce 11
1 kontorsbiträde	Cf 4—Ce 8

R ä n t e k a m m a r e.

1 akademiräntmästare	Ca 29
1 kassör	Ca 19
1 kanslibitråde	Ce 11
1 kontorsbiträde	Cf 4—Ce 8

G e m e n s a m t.

1 förste expeditivsvakt	Ca 11
1 expeditivsvakt	Ca 10
1 expeditivsvakt	Ce 10

Universitetskanslern har icke funnit annat att erinra mot detta förslag än att kassören syntes böra hänföras till 17 lönegraden och att titeln »räntmästare» borde förbehållas universiteten i Uppsala och Lund. Då titeln »högskolesekreterare» icke lämpligen kunde användas vid det nya universitetet hade kanslern, om ock med viss tvekan, ansett sig böra acceptera den föreslagna titulaturen »akademisekreterare».

Sedermera har universitetskanslern med skrivelse den 5 november 1952 framlagt förslag till den administrativa organisation för medicinska högskolan, som kanslern ansåge erforderlig för högskolan, om den bibehölles

som självständig läroanstalt. Kanslern har därvid beräknat kostnaderna för den administrativa organisationen, om medicinska högskolan i Göteborg och Göteborgs högskola sammansloges, till i runt tal 150 200 kronor och eljest till sammanlagt 173 700 kronor, varav 89 000 kronor för Göteborgs högskola och 84 700 kronor för medicinska högskolan.

Kanslern har därvid även avgivit förslag till fördelning mellan de två lärosätena i Göteborg av kostnaderna för administrationen vid ett samgående av högskolorna till ett gemensamt universitet. Kanslern har föreslagit den lösningen, att de kostnader för administrativ och kameral personal, som för närvarande utgår vid Göteborgs högskola, skall med vissa justeringar även i fortsättningen anses hänförliga till högskolan, medan kostnaderna för den personalförstärkning, som föranledes av samgåendet med medicinska högskolan, skall upptagas såsom anslag för denna högskolas behov.

Enligt *riksräkenskapsverkets* mening bör emellertid varje särskild administrativ och kameral tjänst betraktas som gemensam för båda högskolorna samt de sammanlagda kostnaderna för löner till ifrågakvarande personal fördelas mellan högskolorna. Dessa kostnader torde i anslutning till kanslerns beräkningar kunna anses hänföra sig med hälften till var och en av det nya universitetets två fakulteter. Ämbetsverket anför vidare:

I och med att Göteborgs högskola inlemmas i ett statligt universitet måste de befattningshavare vid högskolan som skall kvarstå i sina befattningar efter förstatligandet uppföras på rikets stat. Härvid får fastställas i vad mån dessa befattningshavare icke helt kan inordnas under statens allmänna avlöningsreglemente utan skall vara underkastade särskilda övergångsbestämmelser.

För det nya universitetet bör i riksstaten uppföras ett avlöningsanslag, ett omkostnadsanslag, ett anslag till materiel m. m. och ett anslag till bokinköp och bokbindning för universitetets bibliotek. Staten för avlöningsanslaget (avlöningsstaten) bör uppdelas på en avdelning för gemensamma utgifter avseende ovannämnda kostnader för administrativ och kameral personal, en avdelning för filosofiska fakulteten och en avdelning för medicinska fakulteten. Staten för omkostnadsanslaget (omkostnadsstaten) får uppdelas på motsvarande sätt. De under omkostnadsanslaget redovisade utgifterna för universitetets administration torde liksom avlöningskostnaderna för denna administration kunna anses hänföra sig med hälften till vardera fakulteten. En fördelning mellan de två fakulteterna måste även ske av materiel- och biblioteksanslagen.

Filosofiska fakultetens för varje statsregleringsår disponibla egna medel böra upptagas såsom särskilda uppbördsmedel i staten för det nya universitetets avlöningsanslag. Tillskottet från Göteborgs stad, vilket efter ett förstatligande av Göteborgs högskola erhåller karaktär av bidrag till statens årliga kostnader för den till filosofisk fakultet vid det nya universitetet omvandlade högskolan, bör redovisas i enahanda ordning.

Genom en på detta sätt utformad anslags- och statuppställning kommer alla för fastställandet av bidraget från Göteborgs stad erforderliga data utom beloppet av de årliga pensioneringskostnaderna för filosofiska fakul-

teten att direkt framgå av statsregleringen. Dessa pensioneringskostnader, vilka efter förstatligande av Göteborgs högskola icke kan komma till uttryck i staten för det nya lärosätet, torde vid fastställandet av Göteborgs stads bidrag kunna i anslutning till vad som plägar tillämpas i liknande fall beräknas till vissa procent, förslagsvis 15 procent, av de på filosofiska fakulteten belöpande avlöningskostnaderna.

Statskontoret har mot bakgrunden av nu rådande personalförhållanden föreslagit följande personalorganisation för det ifrågasatta nya universitetet, nämligen 1 intendent i Ca 29, 1 sekreterare i Ca 29, 1 kassör i Ca 17, 1 kansliskrivare i Ca 15, 1 förste expeditionsvakt i Ce 12, 2 kanslibiträden i Ce 11, 1 expeditionsvakt i Ce 10 och 2 kontorsbiträden i Cf 4—Ce 8. Med hänsyn till minskningen i förhållande till kanslerns förslag av antalet expeditionsvakter beräknar statskontoret vidare 10 000 kronor för extra arbetskraft.

Departementschefen.

Frågan om en samordning av Göteborgs högskola med den medicinska högskolan i Göteborg aktualiserades redan i samband med de utredningar, som låg till grund för statsmakternas beslut om inrättande av en medicinsk utbildningsanstalt i Göteborg. Vid anmälan av denna fråga år 1948 fann departementschefen det icke påkallat, att man redan då fattade definitivt ståndpunkt till spörsmålet om ett sammanförande av de båda läroanstalterna till ett lärosäte. Han ansåg nämligen, att en dylik åtgärd icke lämpligen borde ske, förrän den medicinska läroanstalten blivit i huvudsak utbyggd.

Denna tidpunkt är nu inne. Den medicinska högskolans organisationskommitté, i vars uppdrag ingått att överväga frågan om denna högskolas framtida förhållande till Göteborgs högskola, har nu framlagt förslag i ämnet. Enligt detta förslag skall Göteborgs högskola och den medicinska högskolan i Göteborg sammanföras till ett lärosäte med två fakulteter, nämligen en filosofisk fakultet (= Göteborgs högskola) och en medicinsk fakultet (= medicinska högskolan), samt benämnas universitetet i Göteborg. Förslaget innebär vidare, att de åtaganden, som Göteborgs stad iklätt sig i fråga om Göteborgs högskola enligt gällande avtal mellan staten, staden och Göteborgs högskola, i stället skall avse den filosofiska fakulteten vid det nybildade universitetet.

Organisationskommitténs förslag har, som av den lämnade redogörelsen framgått, i huvudsak biträtts av såväl Göteborgs högskola som Göteborgs stad samt tillstyrkts eller godtagits av remissinstanserna. En av ledamöterna av styrelsen för Göteborgs högskola har givit uttryck åt den uppfattningen, att fördelarna med att de båda läroanstalterna nu förenas till ett universitet av organisationskommittén överdrivits, medan olägenheterna av att högskolorna förblir åtskilda förstorats. Även om jag delar denna

uppfattning, anser jag likväl så starka skäl tala för den föreslagna föreningen av de två högskolorna, att jag är beredd tillstyrka densamma, dock med vissa i det följande angivna förbehåll.

Av handlingarna i ärendet framgår det enligt min mening icke klart, hurvida organisationskommitténs förslag avser ett fullständigt förstatligande av Göteborgs högskola och icke heller om Göteborgs stad och högskolans organ givit förslaget en sådan innebörd. Mot en dylik tolkning av förslaget synes mig utformningen av förslaget till reviderat avtal mellan staten, staden och Göteborgs högskola tala, såväl i dess av organisationskommittén föreslagna lydelse som med de ändringar däri, som föreslagits från högskolans sida och biträts av Göteborgs stad. En tidsbegränsning av avtalet i dess helhet synes mig sålunda icke möjlig, om ett förstatligande av Göteborgs högskola avses. Ej heller synes mig i dylikt fall påkallat med den föreslagna bestämmelsen, att staten under viss förutsättning skall påtaga sig kostnaderna för eventuellt erforderliga nybyggnader för universitetets filosofiska fakultet.

I likhet med riksräkenskapsverket anser jag, att en sammanslagning av högskolorna bör komma till stånd endast under förutsättning att det nya lärosätet helt erhåller karaktär av ett statligt universitet. Detta utesluter givetvis icke, att Göteborgs stad lämnar bidrag till verksamheten vid universitetet i dess helhet eller till viss del därav. Vid en dylik sammanslagning av läroanstalterna torde lämpligen två avtal böra upprättas. I det ena avtalet, som icke bör vara tidsbegränsat, bör regleras sådana frågor, som direkt sammanhånga med Göteborgs högskolas uppgående i ett statligt lärosäte. Jag syftar härvid närmast på de frågor, som upptagits i mom. 1 och 2 i det avgivna förslaget till reviderat avtal, ävensom på det av riksräkenskapsverket berörda spörsmålet om högskolans pensionsfonder och på frågan om statens övertagande av vid högskolan anställd personal. Det andra avtalet åter bör reglera Göteborgs stads åtaganden gentemot staten i fråga om universitetet i Göteborg och stadens rätt till representation i något av högskolans organ. Detta avtal synes böra vara tidsbegränsat på samma sätt som det nu gällande.

Enligt föreliggande förslag skall Göteborgs stad lämna bidrag till bestridande av utgifterna för den filosofiska fakulteten enligt samma grunder, som nu gäller i fråga om bidrag till Göteborgs högskola. Detta innebär, att detsamma skall stå i viss relation till filosofiska fakultetens nettoutgifter. Dock skall stadens bidrag för ett år ej överstiga 400 000 kronor, därest ej framdeles annat överenskommes mellan staten och staden. Nämda maxibelopp har ännu icke fullt uppnåtts för bidraget till Göteborgs högskola. Därjämte skall staden ställa tomtmark till förfogande för erforderliga nybyggnader.

Vid en sammanslagning av högskolorna vill jag med hänsyn till de betydande olägenheter ur administrativ och anslagsteknisk synpunkt, som är

förenade med det föreslagna bidragssystemet, bestämt förorda, att stadens bidrag i avtalet fixeras till ett bestämt belopp, som dock givetvis efter överenskommelse mellan parterna bör kunna ändras. Detta belopp bör från avtalets ikraftträdande utgå med lägst 400 000 kronor per år. Om bidraget, vilket jag förutsätter, kommer att utgå med ett bestämt belopp, synes mig den av riksräkenskapsverket föreslagna uppdelningen av avlönings- och omkostnadsstaterna i tre avdelningar kunna undvikas och en betydande förenkling ur budgetteknisk synpunkt kunna vinnas.

Enligt avtalsförslaget skall stadsfullmäktige i Göteborg välja två ledamöter av universitetets drätselnämnd, vilka skall äga rätt att deltaga i drätselnämndens överläggningar och beslut i mål och ärenden, som angår universitetets filosofiska fakultet. Universitetskanslern ifrågasätter emellertid, huruvida drätselnämnd och mindre konsistorium skall upprätthållas som självständiga organ vid ett universitet av här ifrågavarande storleksordning, och uttalar sig för att även den ekonomiska förvaltningen överlåtes på det mindre konsistoriet. Utan att nu taga ställning till sistnämnda fråga nöjer jag mig med att uttala, att, om en drätselnämnd icke kommer att finnas vid universitetet, bör stadsfullmäktige i stället äga utse två ledamöter av det mindre konsistoriet. Dessa ledamöters rätt att deltaga i ärendenas behandling torde icke böra begränsas till den filosofiska fakultetens angelägenheter utan, vilket kanslern förordat, utsträckas till att omfatta hela universitetets förvaltning. Jag anser mig ha all anledning att räkna med att detta blir till gagn för det nya lärosätet icke minst med hänsyn till den starka förankring, som såväl Göteborgs högskola som den medicinska högskolan har hos Göteborgs stad och dess myndigheter, och det intresse, som staden hittills alltid visat för båda högskolorna.

Till den i ärendet berörda frågan om proceduren vid tillsättningen av ordinarie akademiska befattningar vid det nya lärosätet, vilken fråga icke är av beskaffenhet att böra underställas riksdagen, är jag icke beredd att nu taga ställning.

Universitetskanslern har framhållit angelägenheten av att en sammanslagning av högskolorna kommer till stånd redan från och med ingången av nästa budgetår och räknar därvid med att medicinska högskolans organisationskommitté skall upphöra med sin verksamhet med utgången av innevarande budgetår.

Av vad jag tidigare anfört torde ha framgått, att det redan med hänsyn till de rättsliga betingelserna för frågans lösning icke är möjligt att genomföra sammanslagningen av de båda högskolorna från och med nästa budgetår. Härtill kommer att en dylik åtgärd föranleder åtskilliga ändringar i löne- och pensionsförfattningar och annat författningsarbete, som av arbetstekniska skäl icke nu kan medhinnas med hänsyn till arbetsläget i härav berörda departement.

Å andra sidan är det nödvändigt, att frågan om den medicinska högsko-

lans administration och kamerala organisation nu uppmärksammas. Jag finner det nämligen icke möjligt att på hittillsvarande sätt med i huvudsak deltidsanställd personal även under nästa budgetår ombesörja högskolans administrativa och kamerala angelägenheter. Då jag räknar med att en sammanslagning av den medicinska högskolan och Göteborgs högskola skall komma till stånd från och med budgetåret 1954/55, synes det mig naturligt och lämpligt, att kansliorganisationen och den kamerala förvaltningen vid de båda högskolorna i möjligaste mån samordnas redan från och med nästa budgetår. Den för nämnda uppgifter disponibla personalen är dock helt otillräcklig.

Vid Göteborgs högskola utgöres här ifrågavarande personal — förutom av en sekreterare med ett arvode av 6 000 kronor — av en kamrerare i Ce 27, två kontorister i Ce 13, en förste vaktmästare i Ce 13, en andre vaktmästare i Ce 12 och ett kanslibitråde i Ce 11. Om de båda högskolorna ej sammanslås, har kanslern ansett erforderligt, att en tjänst som sekreterare i Ce 29 inrättas vid Göteborgs högskola från och med nästa budgetår i stället för nuvarande arvodesbefattning som sekreterare.

Vid den medicinska högskolan åter finnes — förutom en arvodesanställd sekreterare (arvode 3 600 kronor) och en arvodesanställd kassör (arvode 3 600 kronor) — endast ett heltidsanställt kanslibitråde i Cg 11. Därjämte disponerar högskolan ett mindre belopp för extra arbetskraft. Kostnaderna för denna personal bestrides nu från förslagsanslaget till förvaltningskostnader m. m. för högskolans organisationskommitté.

Om den medicinska högskolan bibehålles som självständig läroanstalt, har kanslern funnit behov föreligga — förutom av 4 000 kronor till extra arbetskraft — av följande personal för administrativa och kamerala uppgifter vid högskolan, nämligen en högskolesekreterare i Ce 29, en kamrerare i Ce 25, en kassör i Ce 17, en kansliskrivare i Ce 15, ett kanslibitråde i Ce 11, en expeditionsvakt i Ce 10 och ett kontorsbiträde i den reglerade befordringsgången.

Beträffande kanslerns förslag till personalorganisation för det ifrågasatta nya universitetet och statskontorets däröver avgivna yttrande torde jag få hänvisa till redogörelsen i det föregående. Jag vill här blott erinra om att kanslerns förslag bland annat upptar en tjänst som akademisekreterare i Ca 31, en tjänst som kassör i Ca 17 och en tjänst som förste expeditionsvakt och två tjänster som expeditionsvakt.

Jag anser mig böra förorda, att medicinska högskolans organisationskommitté bibehålles jämväl under nästa budgetår, varvid dock en viss minskning av antalet ledamöter av kommittén torde böra ske. Vid en samordning av de båda högskolornas administrativa och kamerala förvaltning under samma budgetår anser jag det nödvändigt, att vissa nya tjänster, vilka framdeles bör ingå i det nya universitetets organisation, redan nu inrättas, nämligen en tjänst som byrådirektör i Ce 31, en tjänst som kassör i Ce 17

och en tjänst som expeditivsvakt i Ce 10. Dessa tjänster bör uppföras på medicinska högskolans stat. Utgifterna för den personal, som därutöver kan visa sig erforderlig, torde få bestridas i hittillsvarande ordning. Vid bifall till vad jag nyss förordat torde de nuvarande arvodesbefattningarna som sekreterare, respektive kassör vid den medicinska högskolan och arvodesbefattningen som sekreterare vid Göteborgs högskola kunna indragas.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna av mig angivna riktlinjer för en förening av Göteborgs högskola och medicinska högskolan i Göteborg till ett universitet;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att träffa erforderliga överenskommelser med Göteborgs stad och Göteborgs högskola för genomförande av den under a) angivna åtgärden.

II. Anslagsberäkningar.

1. Medicinska högskolan i Göteborg: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	560 000	696 314
1952/53 (statsliggaren s. 512)	1 270 000	
1953/54 (förslag)	2 075 000	

Undervisningen vid högskolan, som påbörjades höstterminen 1949 med ämnet anatomi, har successivt utbyggt att omfatta ämnena histologi (vårterminen 1950), fysiologi och medicinsk kemi (höstterminen 1950), farmakologi (höstterminen 1951), allmän patologi och bakteriologi (höstterminen 1951) samt omfattar därmed samtliga de i medicine kandidatexamen ingående ämnena (de prekliniska ämnena). Den kliniska undervisningen, som påbörjats våren 1952 med ämnena medicin och kirurgi, omfattar under läsåret 1952/53 jämväl ämnet röntgendiagnostik, varjämte en professur i oftalmiatrik inrättats vid högskolan från och med den 1 januari 1953. Verksamheten vid institutionen för speciell patologi samt vid de kliniskt-kemiska och kliniskt-bakteriologiska laboratorierna har trätt i verksamhet med ingången av år 1952, respektive den 1 april och den 1 juli 1952.

Under budgetåret 1953/54 kommer undervisningen enligt gällande studieplan att påbörjas i ämnena obstetrik och gynekologi, neurologi, psykiatri, öron-, näs- och halssjukdomar, dermato-venereologi, ortopedi och radioterapi. — Det närmare förhållandet mellan staten och Göteborgs stad i vad avser den medicinska högskolan regleras i ett mellan parterna ingånget avtal, beträffande vars innehåll torde få hänvisas till propositionen 1948: 221,

s. 52 ff. Den omedelbara ledningen av högskolan handhaves tills vidare av en av Kungl. Maj:t utsedd organisationskommitté.

I särskilda underdåniga skrivelser har *kanslern för rikets universitet*, sedan förslag i ämnet avgivits av *organisationskommittén för medicinska högskolan i Göteborg*, gjort framställningar om anslag till högskolans verksamhet under nästa budgetår.

I det följande redogör jag mera utförligt huvudsakligen endast för de framställningar av *kanslern*, vilka jag funnit mig kunna biträda helt eller delvis.

Nya ordinarie professorer. *Organisationskommittén* föreslår inrättande från och med den 1 juli 1953 av fem nya ordinarie professorer, nämligen en i obstetrik och gynekologi, en i neurologi, en i psykiatri, en i öron-, näs- och halssjukdomar samt en i dermato-venereologi. Samtliga dessa professorer ingår i planen för högskolans uppbyggnad. *Universitetskanslern* tillstyrker, att nämnda fem professorer inrättas från och med den 1 juli 1953.

Organisationskommittén har vidare föreslagit, att den i planen för högskolans uppbyggnad ingående professuren i pediatrik med till densamma knutna hjälpkrafter skall inrättas från och med den 1 september 1953. Även om vissa skäl talar för att denna professur inrättas redan under nästa budgetår, anför *kanslern*, anser han sig likväl icke böra förorda att så sker.

Personlig professor i radioterapi. *Organisationskommittén* har erinrat om att 1947 års organisationskommitté i sitt betänkande räknat med en lärarbefattning i radioterapi med ett arvode av 4 000 kronor. *Organisationskommittén* har emellertid funnit sig böra frångå det tidigare härutinnan framlagda förslaget och hemställer om inrättande från och med den 1 juli 1953 av en för överläkaren vid Konung Gustaf V:s jubileumsklinik vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg M. T. P. Strandqvist personlig professor i radioterapi. *Organisationskommittén* erinrar tillika om att ämnet vid karolinska institutet företrädes av tre professorer, nämligen en i radioterapi, en i radiopatologi och en i radiofysik och att vid medicinska fakulteten i Lund finnes en lärare i radioterapi i laborators ställning. *Kommittén* anför vidare bland annat följande.

Inom få områden av medicinen har utvecklingen gått så starkt framåt och är forskningen så intensiv som inom gruppen tumörsjukdomar. Nya eller förbättrade metoder för sjukdomarnas diagnos har tillkommit. Behandlingsmetoderna har även genomgripande förnyats. Radioaktiva isotoper och vissa andra läkemedel har väsentligt förbättrat behandlingsmöjligheterna. I samband med tillkomsten av dessa nya medel har förutom cancersjukdomar ytterligare sjukdomar blivit tillgängliga för behandling vid kliniken för radioterapi, exempelvis vissa blodsjukdomar, vissa sjukdomar i endokrina organ. Såväl för undervisning som för forskning är det enligt organisationskommitténs mening angeläget, att ämnet radioterapi förestås av en lärare i professors ställning. Cancersjukdomarna är f. n. en

av de vanligaste dödsorsakerna i riket. Behandlingsmöjligheterna är i avgörande grad beroende av den enskilde läkarens förmåga att tidigt ställa diagnos och ombesörja, att patienten får rätt vård. Det är därför angeläget, att de studerande får så god utbildning som möjligt i cancersjukdomarnas diagnos, beredes tillfälle att under sakkunnig ledning konfronteras med ett stort antal cancersjuka och att de även bibringas kunskap om behandlingsmöjligheterna i olika stadier av sjukdomen. Undervisningen vid den radiologiska kliniken, där ett stort patientmaterial finnes samlat, är därför ett nödvändigt komplement till den undervisning, som meddelas vid övriga kliniker.

I Göteborg finnes en stor, modern klinik för radioterapi i den för västra Sverige avsedda Jubileumskliniken, som med sitt stora patientmaterial och sin moderna utrustning för diagnos och behandling torde äga synnerligen goda förutsättningar att bli den ytterligare central för forskning, som så väl behöves inom detta område. Organisationskommittén får i detta sammanhang erinra, att en riksomfattande insamling nyligen genomförts för att stödja cancerforskningen och att alla befolkningslager givit uttryck för en önskan att understödja vetenskapens bemödanden att finna cancerproblemet slutliga lösning. Även med hänsyn härtill synes det angeläget, att statsmakterna stödjer denna forskning genom att vid högskolan inrätta den nu föreslagna personliga professuren. Då dessa medel avses för, bland annat, stödjande av cancerforskningen torde behovet av statsmedel härför kunna hållas inom en mycket blygsam ram.

I ett den 23 september 1952 avgivet yttrande framhöll *kanslern*, att han i likhet med organisationskommittén funnit att starka skäl föreläge för inrättandet av en personlig professur i radioterapi för Strandqvist. Med hänsyn till att kanslern förordat, att högskolan planenligt skulle utbyggas med fem nya lärostolar i kliniska ämnen och då inrättandet av dessa tjänster jämte därtill hörande befattningar, materielanslag m. m. medförde betydande anslagsökningar för nästa budgetår, ansåg kanslern sig böra förorda, att med inrättandet av den för Strandqvist ifrågasatta professuren finge anstå till budgetåret 1954/55.

Sedermera har kanslern i skrivelse den 17 februari 1953 förordat, att ifrågavarande professur inrättas redan från och med nästa budgetår. Kanslern har därvid anfört följande.

Sedan jag den 23 september 1952 avgav yttrande i ärendet, har Mimmi Althainz' professur i radioterapi vid karolinska institutet blivit ledig genom innehavarens av professuren frånfälle. Såsom sökande till denna professur har jämte en annan sökande Strandqvist anmält sig. Förslag har väckts om Strandqvists kallelse till professuren, vilket ärende — enligt vad jag inhämtat — kommer att den 19 februari 1953 av lärarkollegiet upptagas till slutlig behandling.

Med skrivelse den 11 februari 1953 har organisationskommittén till mig överlämnat avskrifter av sakkunnigutlåtanden beträffande Strandqvists kompetens för den föreslagna professuren i Göteborg samt hemställt, att jag ville med eget yttrande vidarebefordra desamma till Kungl. Maj:t. Med anledning härav och med överlämnande av ifrågavarande handlingar får jag framhålla, att jag på grund av de beträffande förevarande ärende

numera inträdda ändrade förhållandena och med hänsyn till önskvärdheten av att till den nya medicinska högskolan i Göteborg knyta en lärarkraft och forskare av Strandqvists framstående vetenskapliga kapacitet vill förorda, att den för Strandqvist föreslagna personliga professuren i radioterapi vid högskolan måtte inrättas redan från och med nästa budgetår.

L a b o r a t u r i m e d i c i n s k r a d i o f y s i k. 1947 års organisationskommitté hade i sitt betänkande räknat med en befattning som extra laborator i radiofysik med arvode motsvarande det till biträdande lärare i icke kliniska ämnen vid universitet och högskolor utgående arvodet (då 9 660 kronor). *Organisationskommittén* har nu i stället föreslagit, att en ordinarie laboratur i medicinsk radiofysik inrättas från och med den 1 juli 1953. Förslaget har tillstyrkts av *kanslern*.

B i t r ä d a n d e l ä r a r e o c h a n d r a l ä r a r e. *Kanslern* tillstyrker, att följande i planen för högskolans uppbyggnad ingående biträdande lärarbefattningar inrättas, nämligen en i obstetrik och gynekologi från och med den 1 september 1953 samt en i ett vart av ämnena neurologi, psykiatri, öron-, näs- och halssjukdomar, dermato-venereologi och oftalmiatrik från och med den 1 januari 1954.

I ämnet neurologi har 1947 års organisationskommitté icke förutsett behov av biträdande lärare. Den nya neurologiska kliniken vid Sahlgrenska sjukhuset, omfattande 80 vårdplatser, är nu färdigställd. De neurologiska undersöknings- och behandlingsmetoderna, vilka är synnerligen tids- och arbetskrävande, har under de senaste åren starkt utvecklats. Dessa omständigheter har övertygat *kanslern* om behovet av en biträdande lärare i ämnet. Han tillstyrker därför organisationskommitténs förslag att en dylik befattning inrättas från den 1 januari 1954.

För envar av nämnda biträdande lärare har *kanslern* räknat med ett arvode av 4 400 kronor per år.

Organisationskommittén har framhållit, att genom den inträdda förse-ningen av nybyggnadsprogrammet för Sahlgrenska sjukhuset den plane-rade ortopediska kliniken icke kunde beräknas bli färdigställd under bud- getåret 1953/54 och att till följd härav undervisningen i ortopedi tills vi- dare måste bedrivas såsom kursundervisning vid vanförestalten i Göte- borg. Med inrättandet av professuren i ortopedi, som avsåges skola för- enas med överläkartjänst vid ortopediska kliniken, kunde på grund härav anstå. *Organisationskommittén* har i stället anhållit, att medel måtte an- visas för arvode till en lärare vid tre kurser i ämnet med 6 000 kronor för år. Den till professuren knutna amanuensbefattningen har organisations- kommittén ansett kunna under provisoriet utbytas mot ett arvode av 1 500 kronor till en kursamanuens.

Kanslern biträder vad kommittén i nu nämnda avseenden föreslagit.

Organisationskommittén har vidare föreslagit, att arvoden beräknas till biträdande lärare för undervisning beträffande livmodercancer, lärare vid

kurser i ögonspeglingskonst, lärare i barnpsykiatri och i barnkirurgi (sammanlagt 6 850 kronor). För dessa ändamål och andra eventuella liknande behov finner *kanslern* det lämpligt, att ett särskilt kursanslag uppföres i staten. Detta anser *kanslern* böra upptagas med ett till 8 000 kronor avrundat belopp.

Propedeutiska kurser. Liksom i sina anslagsäskanden för de senaste två åren har *organisationskommittén* nu föreslagit, att intagning å propedeutiska kurser skall ske tre gånger om året. *Organisationskommittén* har därvid uttalat, att enligt dess mening den propedeutiska undervisningen och särskilt den i fysikalisk diagnostik i hög grad fordrade individuell handledning av de studerande, varför det vore önskvärt, att antalet deltagare i varje kurs begränsades till ett 20-tal. Detta skulle medverka till en höjning av undervisningens kvalitet. Vid tre årliga intagningar bleve tillströmningen av de studerande jämnare fördelad på läsåret, varigenom väntetid undvekes både med avseende å de propedeutiska kurserna och senare kurser. Kostnadsökningen för anordnande av en ytterligare intagning i propedeutisk kurs uppginge enligt kommitténs beräkningar för nästa budgetår till sammanlagt 3 550 kronor.

Kanslern erinrar därom, att hans företrädare i ämbetet i fjol ställde sig avvisande till ett från högskolans sida då framställt förslag av motsvarande innebörd. Vid sin prövning av det nu föreliggande förslaget har *kanslern* ansett, att hänsyn bör tagas till det förhållandet att väntetid för hänvisning till propedeutisk kurs förekomme i icke oväsentlig utsträckning. Särskilt vore detta förhållandet beträffande de propedeutiska kurserna vid karolinska institutet. Genom inrättandet av tre propedeutiska kurser i Göteborg skulle en viss avlastning kunna tänkas komma att inträda för de övriga medicinska läroanstalternas del. *Kanslern* är därför beredd tillstyrka *organisationskommitténs* förslag om tre intagningar men utgår härvid från ett deltagarantal i varje kurs av 25 medicine kandidater. För nästa budgetår förordar därför *kanslern* att det av kommittén begärda beloppet av 3 550 kronor ställes till förfogande.

Förste amanuens vid institutionen för allmän patologi. Enligt planen för högskolans uppbyggnad beräknades för nämnda institution en förste assistent, en andre assistent och en förste amanuens. Endast de båda förstnämnda befattningarna har hittills inrättats. *Organisationskommittén* har anfört, att erfarenheten under den tid, som förflutit sedan institutionen trätt i verksamhet, visat, att förste amanuensbefattningen vore nödvändig för undervisningens rätta bedrivande och särskilt för handledning av de studerande, som saknade erfarenhet av obduktionsteknik.

Kanslern tillstyrker i enlighet med *organisationskommitténs* förslag, att ifrågavarande förste amanuensbefattning inrättas från och med den 1 juli 1953.

D o c e n t b e f a t t n i n g a r. Från den 1 juli 1953 har vid högskolan inrättats en docentbefattning i lönegrad Ce 30. *Organisationskommittén* har för budgetåret 1953/54 föreslagit inrättandet av fyra nya dylika befattningar och därvid framhållit, att avsaknaden av docentbefattningar kunde leda till att lovande krafter sökte sig från högskolan, vilket vore till men för högskolans fortsatta verksamhet. Docentinstitutionen vid högskolan borde därför utbyggas successivt i sådan takt, att högskolan inom rimlig tid komme i paritet med de övriga medicinska utbildningsanstalterna.

Kanslern finner i likhet med organisationskommittén det angeläget, att docentinstitutionen vid högskolan successivt utbygges. För nästa budgetår tillstyrker han inrättandet av två nya docentbefattningar.

K l i n i s k a a m a n u e n s e r. *Organisationskommittén* har hemställt, att medel måtte ställas till förfogande för anställande av kliniska amanuenser i de ämnen, vari undervisning beräknas igångsättas under läsåret 1953/54, nämligen obstetrik och gynekologi, neurologi, psykiatri, öron-, näs- och halssjukdomar, dermato-venereologi, radioterapi och pediatrik. I samtliga dessa ämnen har i planen för högskolans uppbyggnad beräknats kliniska amanuenser.

Enär *kanslern* föreslagit, att påbörjandet av undervisningen i ämnet pediatrik skulle anstå till läsåret 1954/55, bör medel nu enligt kanslerns mening icke anvisas för anställande av en amanuens vid pediatrika kliniken. I övrigt tillstyrker *kanslern* på så sätt organisationskommitténs framställning, att han förordar att medel anvisas för anställande av en amanuens vid obstetrisk-gynekologiska kliniken från den 1 juli 1953 och av en amanuens vid envar av neurologiska, psykiatriska, dermato-venereologiska och radioterapeutiska klinikerna samt kliniken för öron-, näs- och halssjukdomar från och med den 1 oktober 1953.

K a n s l i b i t r ä d e n. *Organisationskommittén* hemställer om inrättandet av tretton nya kanslibiträdesbefattningar, därav tre nya befattningar för de teoretiska institutionerna, varvid en biträdesbefattning i befodringsgången samtidigt föreslås indragen.

Enligt *kanslerns* mening erfordras ytterligare biträdeshjälp vid de fysiologiska och medicinsk-kemiska institutionerna. Han förordar därför anställandet av ytterligare ett kanslibitråde i lönegraden Ce 11 för nämnda institutioner. För tillgodoseende av behovet av skriv- och registreringspersonal för professorerna i kliniska ämnen finner sig *kanslern* för närvarande endast böra förorda, att tre nya kanslibiträdesbefattningar inrättas från och med den 1 juli 1953, och uttalar därvid, att det torde få ankomma på *kanslern* att efter förslag av högskolans vederbörande myndigheter besluta om fördelning av befattningarna. *Kanslern* förutsätter, att det skall visa sig möjligt att åtminstone i vissa fall företaga en uppdelning av tjänsterna i halvtidstjänster.

Laboratoriebiträden. *Organisationskommittén* har föreslagit inrättandet av tre nya laboratoriebiträdesbefattningar i lönegraden Ce 11 vid de teoretiska institutionerna. *Organisationskommittén* erinrar om att enligt planen för högskolans uppbyggnad envar av dessa institutioner skulle utrustas med två laboratoriebiträden, dock att för de två patologiska institutionerna gemensamt avsetts endast tre dylika biträden. De anatomiska, histologiska, fysiologiska och medicinsk-kemiska institutionerna hade hittills erhållit envar två biträden men de farmakologiska och bakteriologiska vardera endast ett biträde och de två patologiska institutionerna gemensamt endast två biträden. Därjämte hade vid bakteriologiska institutionen inrättats en befattning såsom disk- och steriliseringsbiträde i lönegraden Cg 6. De föreslagna tre nya befattningarna är avsedda en för farmakologiska institutionen, en för de patologiska institutionerna och en för bakteriologiska institutionen. *Kanslern* tillstyrker nämnda förslag.

Högskolan har hittills för klinikerens del erhållit två laboratoriebiträdesbefattningar, en för medicinska kliniken I och en gemensamt för de medicinska och kirurgiska klinikerna. *Organisationskommittén* har nu gjort framställning att medel måtte anvisas för inrättande av ytterligare nio befattningar — eller två befattningar utöver vad som beräknats i planen för högskolans uppbyggnad. I likhet med *organisationskommittén* anser *kanslern* det önskvärt, att tekniska hjälpkrafter ställs till förfogande vid klinikerna med hänsyn till den medicinska forskningens allt större behov av dylik biträdeshjälp. Dessa befattningar bör enligt kanslerns mening successivt komma till stånd i och med att högskolan blir fullständigt utbyggd. För nästa budgetår räknar *kanslern* icke med inrättandet av någon dylik biträdesbefattning.

Preparator. *Organisationskommittén* har ånyo gjort framställning om anvisande av medel för anställande av en preparator i lönegraden Ce 14 vid farmakologiska institutionen. *Kanslern* tillstyrker framställningen.

Institutionsvaktmästare. *Organisationskommittén* har vidare hemställt om erforderlig medelsanvisning för inrättande av två institutionsvaktmästarbefattningar i lönegrad Ce 12, avsedda den ena för den gemensamma verkstaden för anatomiska och histologiska institutionerna och den andra för den till Vasa sjukhus förlagda gemensamma verkstaden för fysiologiska, medicinsk-kemiska och farmakologiska institutionerna.

Kanslern understryker starkt det angelägna i att verkstäderna förses med tillräcklig arbetskraft. Därigenom bereddes institutionsföreståndarna möjlighet att i egen regi konstruera och tillverka för arbetet å institutionerna erforderlig apparatur, som vid köp i den öppna marknaden skulle betinga avsevärt mycket högre priser. *Kanslern* förordar därför att högskolans verkstäder successivt tillföres erforderlig personal. För nästa budgetår inskränker sig *kanslern* till att föreslå inrättande av en institutionsvaktmästarbefattning i lönegraden Ce 12 för de anatomiska och histologiska institutionernas gemensamma verkstad.

Departementschefen. I enlighet med kanslerns förslag förordar jag, att vid högskolan från och med nästa budgetår inrättas fem nya professurer, nämligen en i obstetrik och gynekologi, en i neurologi, en i psykiatri, en i öron-, näs- och halssjukdomar samt en i dermato-venereologi. Samtliga dessa professurer ingår i planen för högskolans utbyggnad.

Till stöd för förslaget om inrättande av en personlig professur i radioterapi för överläkaren vid Konung Gustaf V:s jubileumsklinik vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg M. T. P. Strandqvist har enligt min mening anförts tungt vägande skäl. Enligt vad jag under hand inhämtat är Strandqvist beredd att återkalla sin ansökan till den ledigblivna professuren i radioterapi vid karolinska institutet, om den föreslagna personliga professuren inrättas för honom från och med nästa budgetår. Jag tillstyrker förslaget härom. Professuren bör i avlönings- och pensionshänseende vara likställd med övriga professurer vid högskolan och förenad med den undervisnings- och examinationsskyldighet, som kanslern bestämmer. Jag förutsätter, att Strandqvist tillika skall vara överläkare vid jubileumskliniken.

Med hänsyn till att jag biträtt sistnämnda förslag är jag icke beredd att nu förorda, att den föreslagna laboraturen i medicinsk radiophysik inrättas från och med nästa budgetår.

Kanslerns förslag i fråga om nya biträdande lärarbefattningar har icke givit mig anledning till erinran, varför jag tillstyrker detsamma. Jag förordar vidare, att till arvode åt lärare vid tre kurser i ortopedi beräknas 6 000 kronor, till arvode åt en kursamanuens i ortopedi 1 500 kronor och till kursanslag 8 000 kronor. I detta sammanhang vill jag emellertid erinra om att jag under punkten 83 i 1953 års åttonde huvudtitel förordat en översyn för vinnande av enhetliga normer rörande arvodessättningen för biträdande lärare m. fl. vid samtliga medicinska lärosäten och därvid förutsatt, att det skulle få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles vidtaga den ändring av utgående arvoden, vartill översynen kunde ge anledning.

Organisationskommitténs ånyo framförda förslag, att antalet intagningar till propedeutiska kurser vid högskolan måtte utökas från två till tre, har tillstyrkts av kanslern, som emellertid härvid utgått från ett deltagarantal i varje kurs av 25 mot av kommittén beräknade 20. Detta förslags realiserande skulle för nästa budgetår medföra en utgiftsökning med 3 550 kronor. Med anledning av kanslerns förslag, i vad detsamma innebär en ökning av antalet årligen intagna, har under hand från högskolans sida i stället ifrågasatts, att antalet intagningar begränsas till två per år. För att ändock möjliggöra den av kanslern föreslagna ökningen av antalet årligen intagna medicine kandidater har därvid föreslagits, att deltagarna i de propedeutiska kurserna skulle i viss utsträckning vid genomgången av vissa kursmoment uppdelas i grupper. Nyssnämnda belopp har därvid ansetts vara tillräckligt för att bestrida de av uppdelningen föranledda merkostnaderna. För egen del vill jag framhålla, att jag biträder förslaget om en ökning av

antalet årligen intagna, och förordar därför, att för ändamålet under kursanslaget beräknas 3 550 kronor, att disponeras på sätt av vederbörande högskolemyndigheter prövas lämpligast.

Förslaget om inrättande av en befattning som förste amanuens vid institutionen för allmän patologi biträder jag.

Från och med innevarande budgetår har högskolan fått sin första docentbefattning. Jag förordar nu, att ytterligare två docentbefattningar inrättas.

I fråga om kliniska amanuenser tillstyrker jag kanslerns förslag, innebärande inrättande av sex nya befattningar, varav en från och med den 1 juli 1953 och de övriga från och med den 1 oktober 1953.

I enlighet med kanslerns förslag förordar jag, att fyra nya kanslibiträdesbefattningar i lönegraden Ce 11 inrättas. Jag tillstyrker vidare kanslerns förslag om inrättande av tre laboratoriebiträdestjänster, avsedda för vissa teoretiska institutioner. Därutöver föreslår jag, att ytterligare en laboratoriebiträdesbefattning inrättas, närmast avsedd för medicinska kliniken II, varvid den för medicinska och kirurgiska klinikerna gemensamma laboratoriebiträdesbefattningen bör helt tillfalla de kirurgiska klinikerna. De föreslagna nya laboratoriebiträdestjänsterna torde böra placeras i högst lönegraden Ce 13.

Jag tillstyrker förslaget om inrättande av en institutionsvaktmästartjänst i lönegraden Ce 12 för de anatomiska och histologiska institutionernas gemensamma verkstad.

Jag erinrar om att jag under föregående avsnitt förordat, att en tjänst som byrådirektör i Ce 31, en tjänst som kassör i Ce 17 och en tjänst som expeditionsvakt i Ce 10 skulle inrättas från och med nästa budgetår vid ifrågavarande högskola. Jag erinrar vidare om att Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juni 1952 medgivit, att vid högskolan må i stället för viss kollektivanställd personal, som avlönades med medel från högskolans omkostnadsanslag, från och med innevarande budgetår vara anställda högst sju biträden för städning, diskning m. m. (ekonomibiträden) med placering i högst lönegraden Cg 4. Medel till avlönande av dessa biträden bör nu beräknas under förevarande anslag.

Förutom av mig i det föregående förordade ändringar i personalorganisationen och ökade medelsanvisningar för vissa ändamål föranledes ett ökat medelsbehov under nu förevarande anslag *dels* av den från och med den 1 januari 1952 genomförda arvodesregleringen för assistenter och amanuenser m. fl. befattningshavare vid högskolan, *dels* av den från och med samma tidpunkt företagna höjningen av statstjänstemännens löner, *dels* av 1952 års riksdags beslut i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionerna nr 107, 241 och 245 framlagda förslag angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m., *dels ock* av uppflyttning i löneklass av vissa befattningshavare vid högskolan. För vissa tjänster och befattningar har vidare medel beräknats endast för viss del av innevarande budgetår. Å andra sidan

bortfaller ett arvode åt lärare vid kurs i oftalmiatrik, varjämte viss del av klinikamanuensernas avlöning bestrides av Göteborgs stad. Detta påkallar en uppräknig av de särskilda uppbördsmedlen.

Jag beräknar hela avlöningsanslaget till 2 075 000 kronor. Detta innebär en anslagshöjning med 805 000 kronor. I personalförteckningen bör vidtagas de ändringar, som föranledes av vad jag i det föregående anført och föreslagit.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1953/54, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för medicinska högskolan i Göteborg, som föranledes av vad jag i det föregående anført;

b) godkänna följande avlöningsstat för medicinska högskolan i Göteborg, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1953/54.

A v l ö n i n g s s t a t .

U t g i f t e r :

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	552 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	329 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	696 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	623 000
	Summa kronor 2 200 000

Särskilda uppbördsmedel:

Bidrag från Göteborgs stad till avlöande av de kliniska amanuenserna	125 000
	Nettoutgift kronor 2 075 000

c) till *Medicinska högskolan i Göteborg: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 075 000 kronor.

2. Medicinska högskolan i Göteborg: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	69 600	69 600
1952/53 (statsliggaren s. 514)	152 000	
1953/54 (förslag)	140 000	

Av följande sammanställning framgår dels nuvarande medelsanvisning till olika ändamål och dels *organisationskommitténs* och *kanslerns* förslag beträffande nästa budgetår.

	Nu	Kommittén	Kanslern
1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	1 600	2 000	2 000
2. Bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	110 000	130 000	110 000
3. Städning och rengöring, <i>förslagsvis</i>	35 000	12 000	12 000
4. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	2 400	3 500	3 500
5. Nattbevakning av vissa lokaler, <i>förslagsvis</i>	3 000	3 600	3 600
6. Telefonavgifter, <i>förslagsvis</i>	—	9 000	9 000
7. Annonsering, <i>förslagsvis</i>	—	2 600	2 600
Summa kronor	152 000	162 700	142 700

Av handlingarna inhämtas bland annat följande.

Posten 2. Kanslerns förslag beträffande denna post motiveras med medelsåtgången under sistförflutna budgetår och bränslekostnadernas sjunkande tendens.

Posten 3. Sänkningen av denna post sammanhänger med Kungl. Maj:ts i det föregående omnämnda medgivande för högskolan att utbyta viss kollektivavtalsanställd personal mot lönegradsplacerade befattningshavare.

Posten 4. Organisationskommittén har ansett den föreslagna höjningen vara erforderlig med hänsyn till såväl utökningen av personalen som de förhöjda rese- och trakamentskostnaderna.

Posten 6. Telefonavgifter har hittills bestritts av institutionernas medel till materiel m. m. Enligt organisationskommitténs mening borde medel för dessa ändamål anvisas under omkostnadsanslaget. Enligt verkställd beräkning komme abonnemangskostnaderna för budgetåret 1953/54, under förutsättning av oförändrade abonnemangstaxor, att uppgå till omkring 9 000 kronor. I likhet med organisationskommittén anser kanslern, att materielanslaget icke bör belastas med kostnader för telefonabonnemang. Hithörande kostnader borde i stället avföras från omkostnadsanslaget på sätt sker inom statsförvaltningen i allmänhet. Kanslern erinrar om att så är förhållandet vid de tekniska högskolorna och att å omkostnadsstaten för karolinska institutet finnes uppförd en särskild delpost till abonnemangsavgifter vid den automatiska telefonväxeln och förordar därför organisationskommitténs förslag.

Posten 7. Utgifter för annonser avseende lediga befattningar har hittills avförts från det till organisationskommitténs förfogande ställda förslagsanslaget till förvaltningskostnader m. m. Organisationskommittén och kanslern har räknat med att nämnda anslag skulle utgå ur riksstaten från och med nästa budgetår.

Departementschefen. Jag har i det föregående föreslagit, att organisationskommittén skall bibehållas jämväl under nästa budgetår, och därvid räknat med att anslaget till förvaltningskostnader m. m. uppföres å riksdagen även för budgetåret 1953/54. Jag föreslår därför, att utgifterna för annonsering skall bestridas i hittillsvarande ordning även under nästa budgetår. I övrigt anser jag mig böra tillstyrka kanslerns förslag, dock att bränsleposten torde för avrundning av anslagets slutsumma böra uppföras med 109 900 kronor. Anslaget bör därför upptagas med 140 000 kronor, vilket innebär en minskning med 12 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Medicinska högskolan i Göteborg: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 kronor.

3. Medicinska högskolan i Göteborg: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	164 000	150 000
1952/53 (statsliggaren s. 514)	245 000	
1953/54 (förslag)	350 000	

Organisationskommittén har för nästa budgetår anhållit om en höjning av materielanslaget med 349 200 kronor.

Kanslern föreslår, att anslaget höjes med i avrundat tal 224 000 kronor till 469 000 kronor. För den föreslagna höjningen har kanslern lämnat en ingående motivering, beträffande vilken jag torde få hänvisa till handlingarna. Sammanfattningsvis har den förordade ökningen beräknats sålunda:

1. Generell uppräknig av vissa poster till följd av inträdda prisstegringar	34 500
2. Uppräknig av anslagsposten till kliniskt-kemiska laboratoriet	4 000
3. Anslag för tidigare beräknade, hittills helt eller delvis icke tillgodosedda ändamål	185 450
	<hr/>
	Summa kronor 223 950

Departementschefen. Jag anser mig för nästa budgetår icke kunna föreslå högre anslagsbelopp än 350 000 kronor, vilket innebär en ökning med 105 000 kronor. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles, efter förslag av vederbörande högskolemyndigheter, fördela anslaget. Jag förutsätter, att vid förslaget uppgörande de ändamål i första hand beaktas, som må befinnas angelägnast. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Medicinska högskolan i Göteborg: Materiel m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

4. Medicinska högskolan i Göteborg: Utrustning.

För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 350 000 kronor. Av efterföljande sammanställning framgår de belopp för härefter angivna ändamål, som föreslagits av *organisationskommittén* respektive tillstyrkts av *kanslern* för nästa budgetår ävensom de för samma ändamål för innevarande budgetår anvisade beloppen.

	Nu	Kommittén	Kanslern	
1. Anatomiska och histologiska institutionerna	30 000	84 000	60 000	(+ 30 000)
2. Medicinsk-kemiska institutionen	51 500	84 700	50 000	(— 1 500)
3. Patologiska institutionen	7 000	269 000	50 000	(+ 43 000)
4. Bakteriologiska institutionen . .	125 000	120 000	75 000	(— 50 000)
5. Psykiatriska kliniken	—	9 600	9 600	(+ 9 600)
6. Dermato-venereologiska kliniken	—	9 750	9 700	(+ 9 700)
7. Obstetrisk-gynekologiska kliniken	—	15 000	15 000	(+ 15 000)
8. Kliniken för öron-, näs- och halssjukdomar	—	30 000	30 000	(+ 30 000)
9. Radioterapeutiska kliniken . . .	—	6 000	6 000	(+ 6 000)
10. Kliniken för lungsjuka	—	3 300	3 300	(+ 3 300)
11. Kliniskt-kemiska centrallaboratoriet	—	25 000	25 000	(+ 25 000)
12. Neurologiska kliniken	—	20 000	20 000	(+ 20 000)
13. Medicinska kliniken II	—	18 800	18 800	(+ 18 800)
14. Kliniskt-bakteriologiska laboratoriet	—	60 000	60 000	(+ 60 000)
15. Högskolans bibliotek	3 000	11 100	11 100	(+ 8 100)
Summa kronor		766 250	443 500	

Av handlingarna i ärendet inhämtas bland annat följande.

1. För anskaffande av utrustning till de anatomiska och histologiska institutionerna har för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 30 000 kronor. Därmed har för nämnda ändamål anvisats sammanlagt 210 000 kronor av de 270 000 kronor, vartill den ytterligare utrustningen utöver grundutrustningen för ifrågavarande institutioner beräknats.

Organisationskommittén har nu hemställt, att medelsanvisningen för nästkommande budgetår måtte utgå med återstoden av det för ifrågavarande utrustning beräknade beloppet eller 60 000 kronor jämte en prisstegringskompensation av 40 procent härpå eller tillhoppa (60 000 + 24 000 =) 84 000 kronor. — Kanslern förklarar sig icke beredd att nu taga ställning till frågan om beredande av kompensation för prisstegringar och förordar därför för nästa budgetår en medelsanvisning av allenast 60 000 kronor.

2. Till utrustning av medicinsk-kemiska institutionen har för budgetåren 1949/50 och 1950/51 anvisats sammanlagt 240 000 kronor, varjämte ett såsom kompensation för inträdda prisstegringar avsett till-

läggsanslag av 51 500 kronor beviljats för innevarande budgetår. Organisationskommittén har nu — med förmälan att nyssnämnda tilläggsanslag icke vore tillfyllest för ernående av full prisstegringskompensation — hemställt, att ytterligare 35 000 kronor måtte ställas till förfogande för detta ändamål. Härutöver har kommittén gjort framställning om anvisande av ytterligare 49 700 kronor för anskaffning av ytterligare apparatur vid institutionen. — Kanslern förordar, att ett belopp av 50 000 kronor för nästa budgetår ställas till institutionens förfogande för anskaffning av ytterligare apparatur.

3. För utrustning till den patologiska institutionen har för budgetåren 1950/51—1952/53 anvisats tillhoppa 372 000 kronor. Organisationskommittén har gjort framställning om anvisande av ytterligare 269 000 kronor, därav 75 000 kronor såsom kompensation för inträdda prisstegringar, 54 000 kronor till verkstadsutrustning och 140 000 kronor för komplettering av grundutrustningen och anskaffning av viss forskningsutrustning. — Kanslern tillstyrker en ytterligare medelsanvisning av allenast 50 000 kronor.

4. För utrustning av bakteriologiska institutionen har beräknats ett belopp av 320 000 kronor. Härav har för budgetåren 1950/51—1952/53 anvisats tillhoppa 245 000 kronor.

Organisationskommittén har hemställt att för budgetåret 1953/54 återstoden, av kommittén beräknad till 85 000 kronor, måtte anvisas för nästkommande budgetår. Prisstegringarna under de senaste åren träffade särskilt hårt i detta fall, enär anskaffning av utrustning till institutionen kunnat påbörjas först våren 1951. På grund härav erfordrades enligt kommitténs mening ett tilläggsanslag, beräknat till minst 35 000 kronor. Sammanlagt har kommittén sålunda gjort framställning om anvisande av ett belopp av $(85\ 000 + 35\ 000 =) 120\ 000$ kronor.

Kanslern anför: Av det beräknade anslaget för grundutrustning å 320 000 kronor återstår, sedan numera tillhoppa 245 000 kronor ställts till förfogande, att anvisa ett belopp av 75 000 kronor. Jag kan ansluta mig till organisationskommitténs uppfattning, att prisstegringarna under de senaste åren i särskild grad inverkat ogynnsamt vid anskaffning av utrustning för institutionen. Enligt min mening bör därför ett tilläggsanslag få utgå till anskaffning av utrustning till institutionen. Det bör emellertid ankomma på högskolans vederbörande myndighet att i petita för budgetåret 1954/55 avgiva en redogörelse dels för den utrustning, som kunnat eller beräknas kunna anskaffas för medel, som ställts till förfogande för ändamålet till och med budgetåret 1953/54, dels ock för de allvarligare brister i institutionens utrustning för undervisning och forskning som kan komma att förefinnas. För budgetåret 1953/54 förordar jag sålunda, att ett belopp av 75 000 kronor anvisas för detta ändamål.

5—10. Under nästkommande budgetår beräknas sex kliniker träda i verksamhet. Medel för anskaffande av utrustning till dessa kliniker har i planen för högskolans uppbyggnad beräknats på sätt framgår av efterföljande tablå, i vilken jämväl anges den uppräknad med 50 procent, vartill organisationskommittén nu funnit prisstegringarna böra föranleda.

Kanslern har intet att erinra mot organisationskommitténs beräkning av medelsbehoven för anskaffning av utrustning till förevarande kliniker och förordar därför, att för dessa ändamål anvisas ett sammanlagt belopp av 73 600 kronor.

Klinik	Anslag enligt planen för högskolans uppbyggnad	Prisstegringskompensation	Summa
Psykiatri	6 400	3 200	9 600
Dermato-venereologi	6 500	3 250	9 750
Obstetrik och gynekologi	10 000	5 000	15 000
Öron-, näs- och halssjukdomar	20 000	10 000	30 000
Radioterapi	4 000	2 000	6 000
Kliniken för lungsjuka	2 200	1 100	3 300
Summa kronor	49 100	24 550	73 650

11. För anskaffning av utrustning till det kliniskt-kemiska centrallaboratoriet har för budgetåret 1951/52 anvisats 11 800 kronor. Organisationskommittén har hemställt, att för detta ändamål måtte ställas till förfogande ytterligare 25 000 kronor och till stöd härför anført i huvudsak följande. Den av förhållandena på byggnadsmarknaden betingade förseningen av arbetena med om- och tillbyggnad av Sahlgrenska sjukhuset medförde avsevärda olägenheter. Så kunde exempelvis sjukhusets centrallaboratorium icke i beräknad utsträckning ens provisoriskt avses för undervisningsändamål. Härför hade vissa ytterst begränsade utrymmen tills vidare kunnat ställas till förfogande i paviljongen för reumatiskt sjuka, vilket medförde vissa extra kostnader, beräknade till 25 000 kronor, för anskaffning av utrustning. — Kanslern har funnit övertygande skäl tala för att det av kommittén nu begärda beloppet för nästkommande budgetår ställes till förfogande för ändamålet.

12. I planen för högskolans uppbyggnad har beräknats ett belopp av 4 200 kronor för anskaffning av utrustning till den neurologiska kliniken. Utöver nämnda belopp har kommittén hemställt att för nästa budgetår måtte anvisas, dels för täckande av prisstegringar 50 procent av nyssnämnda belopp, eller 2 100 kronor, dels ock ytterligare 13 700 kronor. Kommittén har därvid anført, att den neurologiska undersökningstekniken och forskningen under de senaste åren i hög grad berikats genom tillkomsten av den moderna elektrofysiologiska metodiken, som emellertid arbetade med en komplicerad apparatur. Ett intimt samarbete ägde rum med de neurokirurgiska och psykiatriska disciplinerna.

Kanslern anför: Det i tidigare sammanhang beräknade anslaget för anskaffning av grundutrustning till kliniken är uppenbarligen för lågt. Icke endast de senaste årens prisstegringar utan även landvinningarna inom den neurologiska vetenskapen har medverkat härtill. Jag anser det angeläget, att kliniken erhåller den för undervisningen och forskningen oundgängliga utrustningen i olika avseenden. Då jag icke funnit anledning till erinran mot kommitténs förslag i ämnet förordar jag, att det begärda beloppet, 20 000 kronor för nästa budgetår anvisas för detta ändamål.

13. Till utrustning av medicinska kliniken II har i planen för högskolans uppbyggnad icke beräknats särskilt anslag. Organisationskommittén har nu anhållit om en medelsanvisning av 18 800 kronor härför. Kommittén har därvid bland annat framhållit, att den inträdda förseningen

av byggnadsarbetena vid Sahlgrenska sjukhuset medförde icke förutsedda extra kostnader därigenom, att medicinska kliniken II under några år framåt komme att vara förlagd till sina nuvarande lokaler inom Vasa sjukhus och icke, såsom avsikten varit, till Sahlgrenska sjukhuset. Det vore enligt kommitténs mening i hög grad angeläget, att ifrågavarande medelsbehov bleve tillgodosett. — Kanslern biträder kommitténs ifrågavarande framställning.

14. För undervisning och forskning i klinisk bakteriologi har i planen för högskolans uppbyggnad icke räknats med något särskilt utrustningsanslag. Organisationskommittén har anhållit, att tillhopa 120 000 kronor måtte anvisas till utrustning av det kliniskt-bakteriologiska laboratoriet, varav 60 000 kronor för nästkommande budgetår. Det sålunda begärda utrustningsanslaget erfordras enligt kommitténs mening för möjliggörandet av viss närmare angiven, såsom komplement till den prekliniska undervisningen i bakteriologi avsedd klinisk kursundervisning i samma ämne.

Kanslern anför: Jag anser det för min del vara av mycket stort värde för de studerande, att den prekliniska undervisningen i bakteriologi kompletteras med en klinisk kurs i den form som nu har föreslagits. Med hänsyn till att den prekliniska undervisningen tills vidare bedrivs i provisoriska och trånga lokaler, som icke medger anordnandet av laborationer i nödig utsträckning, framstår anordningen såsom i hög grad erforderlig. Organisationskommitténs beräkning av medelsbehovet har icke givit mig anledning till erinran. Jag förordar därför, att till anskaffning av utrustning till det kliniskt-bakteriologiska laboratoriet för nästa budgetår anvisas ett belopp av 60 000 kronor.

15. Till högskolans bibliotek har för budgetåret 1952/53 anvisats 3 000 kronor till anskaffning av hyllinredning. För nästa budgetår har organisationskommittén på anförda skäl funnit medel böra beräknas för viss komplettering och utökning av bibliotekets inventariebestand med 3 300 kronor samt för anskaffning av en dokumentkamera med plantrycksanordning för böcker jämte övriga tillbehör, en lumbeck-apparat och en räknemaskin med respektive 5 000, 2 300 och 550 kronor eller sålunda sammanlagt 11 150 kronor, vilket belopp kommittén i sin framställning avrundat till 11 100 kronor. — Kanslern tillstyrker kommitténs ifrågavarande framställning.

Sedermera har vederbörande ämnesrepresentanter i patologi, *professorerna Gösta Hultquist* och *Jan Mellgren* i en den 5 februari 1953 dagtecknad promemoria — med förmålan att av hittills till de patologiska institutionerna anvisade medel, 372 000 kronor, redan 371 859 kronor förbrukats samt att huvudparten av sistnämnda belopp tagits i anspråk för allmän utrustning med möbler och annan lös inredning, undervisningsutensilier o. dyl., varigenom endast en relativt liten del av anslaget kunnat användas till egentlig forskningsutrustning — framhållit angelägenheten av att medel i tillräcklig omfattning anvisades för anskaffning av ytterligare utrustning. Ett tillgodosende av institutionernas mest trängande utrustningsbehov krävde enligt ämnesrepresentanternas mening en medelsanvisning av i runt tal 80 100 kronor.

Departementschefen. Jag föreslår, att förevarande utrustningsanslag för nästa budgetår uppföres med 455 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma om dispositionen av anslaget. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Medicinska högskolan i Göteborg: Utrustning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 455 000 kronor.

5. Medicinska högskolan i Göteborg: Provisoriska anordningar för den kliniska undervisningen.

Enligt gällande avtal mellan Kungl. Maj:t och kronan samt Göteborgs stad angående anordnande av en medicinsk högskola i Göteborg skall staten upplåta vissa kliniker och avdelningar för den kliniska undervisningen (p. 11), i vissa fall efter det till- eller ombyggnader skett. I punkten 13 av nämnda avtal har överenskommit, att genom stadens försorg vissa nya lokaler skall anordnas för den kliniska undervisningen. Staten skall lämna bidrag till kostnaderna härför med 50 procent beräknade på de verkliga kostnaderna (p. 14).

I sina anslagsäskanden för nästa budgetår har *organisationskommittén* gjort framställning om upptagande å riksstaten av ett särskilt för bestridandet av vissa kostnader för anordnande av provisorier för den kliniska undervisningen avsett anslag av 200 900 kronor. Till stöd härför har kommittén anfört bland annat följande.

Föreliggande planer på omfattande till- och ombyggnader av Göteborgs stads sjukhus samt uppförandet av ett nytt sjukhus i stadens östra del har starkt försenats på grund av förhållandena på byggnadsmarknaden. De för uppförande av det nya s. k. centralkomplexet å Sahlgrenska sjukhuset i staden nödvändiga rivningsarbetena kunde sålunda påbörjas först under maj månad 1952. Komplexet torde icke kunna beräknas bli färdigställt förrän om tidigast fyra år. Det planerade nya sjukhuset i stadens östra del torde icke komma att påbörjas förrän om flera år. För den kliniska undervisningen och forskningen vid högskolan medför uppskovet med realiserandet av byggnadsplanerna högst betydande svårigheter på grund av lokalbrist. Sålunda saknas i viss utsträckning föreläsningssalar ävensom laboratorietrymmen och övriga erforderliga utrymmen för de tjänstgörande medicine kandidaterna. Dessa förhållanden framtvingar vidtagandet av provisoriska anordningar, som medför avsevärda kostnader.

Kanslern har — med överlämnande av ett från *byggnadsstyrelsen* inhämtat yttrande i ärendet — förklarat sig anse, att det bör ankomma på statsverket att helt bestrida kostnaderna för de nu ifrågasatta provisoriska anordningarna. Medelsbehovet härför har av kanslern uppskattats till 203 000 kronor, varav 179 900 kronor för byggnadsarbeten, 17 100 kronor

för inredning och utrustning och 6 000 kronor för hyresersättningar. Följande sammanställning upptager kanslerns beräkning av medelsbehovet till byggnadsarbeten samt inredning och utrustning, fördelat på olika kliniker:

Klinik	Byggnadsarbeten	Inredning och utrustning
Psykiatriska	20 000: —	600: —
Pediatrika	25 000: —	—
Medicinska	58 300: —	—
Obstetrisk-gynekologiska	5 300: —	16 500: —
Dermato-venereologiska	40 000: —	—
Öron-, näs- och hals-	30 000: —	—
	178 600: —	17 100: —

Det i sammanställningen upptagna totalbeloppet för byggnadsarbeten har kanslern avrundat uppåt till 179 900 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas bland annat följande.

Psykiatriska kliniken. Organisationskommittén har beräknat ett belopp av 4 500 kronor för anordnande av en föreläsningssal jämte garderob och omklädningsrum för de studerande. För ändamålet avses tagas i anspråk en samlingsal i klinikkens personalvåning samt ett bostadsrum. — Byggnadsstyrelsen har, enär ifrågavarande lokaler kunde förutsättas bli permanenta, för sin del förordat att föreläsningssalen gjordes något större för att möjliggöra demonstration av sängliggande patienter. På grund härav har byggnadsstyrelsen förordat, att medelsbehovet för ändringsarbetena inom kliniken upptages till 20 000 kronor. — Kanslern ansluter sig till vad byggnadsstyrelsen härutinnan förordat och beräknar sålunda för ifrågavarande ändamål ett belopp av 20 000 kronor.

Pediatrika kliniken. Organisationskommittén har beräknat ett belopp av 36 000 kronor för vissa för den kliniska undervisningen i pediatrik erforderliga byggnadsarbeten. Kommittén har därvid anfört, att ombyggnad av det nuvarande barnsjukhuset, eventuellt uppförande av ett nytt sjukhus måste skjutas på framtiden. Det nuvarande barnsjukhuset finge därför utnyttjas för undervisningen under lång tid framåt. Vissa moderniseringsarbeten framför allt beträffande laboratorier, hade redan beslutats av sjukhusdirektionen. För anordnande av utrymmen för de studerande samt anskaffning av erforderlig inredning härför hade det angivna beloppet beräknats erforderligt.

Byggnadsstyrelsen har ansett det lämpligt, att de föreslagna byggnadsarbetena vid kliniken komme till utförande redan under budgetåret 1953/54, ehuru undervisningen i pediatrik icke komme att upptagas under nämnda budgetår. De lokaler, som berördes av dessa arbeten, vore nämligen belägna intill klinikkens laboratorium och kunde därför med fördel utföras samtidigt med den redan beslutade ombyggnaden av laboratoriet. Därest vissa smärre justeringar i planen för byggnadsarbetena samt i det förutsatta detaljutförandet vidtoges, syntes ett belopp av 25 000 kronor vara tillfyllest. Medel till utrustning av ifrågavarande lokaler torde enligt styrelsens mening icke erfordras för nästkommande budgetår.

Kanslern tillstyrker bifall till byggnadsstyrelsens förslag och förordar sålunda för det ändamål det här gäller en medelsanvisning av 25 000 kronor.

Obstetrisk-gynekologiska kliniken. Intill dess att det planerade sjukhuset i stadens östra del kan bli uppfört, kommer undervisning och forskning i obstetrik och gynekologi att försiggå inom den nuvarande kliniken vid Övra Husargatan. De provisoriska anordningar, som därför måste vidtagas inom de nuvarande kliniklokalerna, omfattar anordnande av föreläsningssal, rum för preparatsamling, jourrum, samlingsrum för de studerande, garderob och omklädnadsrum. Därtill kommer kostnaderna för anskaffning av viss inredning av nu angivna utrymmen. Totalkostnaderna har av organisationskommittén beräknats till 26 100 kronor, varav för byggnadsarbeten 5 300 kronor. — Byggnadsstyrelsen har uttalat, att ifrågakvarande byggnadsarbeten torde i huvudsak kunna genomföras för den beräknade kostnaden. — Vidkommande inredningen av nämnda lokaler har byggnadsstyrelsen, som ansett sig sakna förutsättningar att taga ställning till behovet av denna utrustning, inskränkt sig att framhålla, att det beräknade beloppet för anskaffning av armatur och mattor samt vissa möbler syntes väl högt, varför av denna anledning beloppet utan olägenhet torde kunna minskas till 16 500 kronor. — Kanslern beräknar i anslutning till vad byggnadsstyrelsen sålunda anfört för ifrågakvarande ändamål ett belopp av $(5\,300 + 16\,500 =) 21\,800$ kronor.

I övrigt överensstämmer kanslerns tillstyrkan om medelsanvisning i nu förevarande avseende med såväl byggnadsstyrelsens som organisationskommitténs förslag.

Departementschefen. I likhet med kanslern anser jag, att det bör ankomma på statsverket att helt bestrida kostnaderna för de provisoriska anordningar för den kliniska undervisningen vid högskolan, varom här är fråga. Kanslerns uppskattning av medelsbehovet härför har icke givit mig anledning till erinran. För ändamålet bör å riksstaten för nästa budgetår upptagas ett anslag av reservationsanslags natur under förut angivna rubrik. Detta anslag bör uppföras med 203 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Medicinska högskolan i Göteborg: Provisoriska anordningar för den kliniska undervisningen* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 203 000 kronor.

6. Medicinska högskolan i Göteborg: Bokinköp och bokbindning.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	65 000	65 000
1952/53 (statsliggaren s. 515)	80 000	
1953/54 (förslag)	75 000	

Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 80 000 kronor, varav 45 000 kronor för bestridande av löpande utgifter och 35 000 kronor till bibliotekets uppbyggande. Sistnämnda belopp utgör återstoden av det engångsanslag av 150 000 kronor, som avsetts för bibliotekets uppbyggande (se propositionen 1948: 221, s. 38 ff.).

Organisationskommittén har nu begärt, att för nästa budgetår måtte anvisas 83 000 kronor, därav 55 000 kronor för bestridande av löpande utgifter och 28 000 kronor till förstärkning av engångsanslaget. Kommittén har därvid framhållit, att en förstärkning av engångsanslaget till bibliotekets uppbyggande icke kunde undvikas med hänsyn till de ogynnsamma verkningarna av den svenska kronans devalvering hösten 1949 samt därefter inträdda prisstegringar. Den erforderliga förstärkningen har kommittén beräknat till 84 000 kronor och föreslår, att detta belopp uppdelas med lika stora belopp, 28 000 kronor, på tre budgetår. Den föreslagna höjningen av anslagsmedlen till bestridande av löpande utgifter för bokinköp och bokbindning avser kompensation för prisstegringar.

Kanslern förordar, att förevarande anslag uppföres med 75 000 kronor. Härvid räknar kanslern med en förstärkning av engångsanslaget till uppbyggnaden av den medicinska högskolans bibliotek med 75 000 kronor, att fördelas med lika belopp eller 25 000 kronor på de närmaste tre budgetåren, och en höjning av de till bestridande av löpande utgifter för bokinköp och bokbindning avsedda anslagsmedlen med 5 000 kronor.

Departementschefen. Jag förordar, att detta anslag i enlighet med kanslerns förslag för nästa budgetår uppföres med 75 000 kronor, innebärande en minskning med 5 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Medicinska högskolan i Göteborg: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

7. Medicinska högskolan i Göteborg: Bidrag till Göteborgs stad för verksamheten vid högskolans bibliotek.

I det mellan Kungl. Maj:t och kronan samt Göteborgs stad ingångna avtalet angående samordnande av medicinska högskolans bibliotek med Göteborgs stadsbibliotek har bestämts, bland annat, att personalen vid det medicinska biblioteket skall anställas av staden samt avlönas och pensioneras enligt för stadens tjänstemän gällande bestämmelser samt att staden skall av staten budgetårsvis i efterskott erhålla ersättning för sina utgifter

i sagda hänseende. Förevarande anslag, nu uppfört med 70 000 kronor, avses för gäldande av nämnda ersättning.

Enligt vederbörligt medgivande är följande personal anställd vid biblioteket under innevarande budgetår, nämligen en förste bibliotekarie, en förste amanuens, en förste assistent, en assistent, en vaktmästare, ett kontorsbiträde samt en kontorsvakt. *Organisationskommittén* har för avlönande av denna personal samt för vikariatsersättningar beräknat ett medelsbehov av 82 000 kronor.

Kanslern tillstyrker, att anslaget uppföres med sistnämnda belopp.

Departementschefen. I enlighet med föreliggande förslag bör detta anslag för nästa budgetår uppföras med 82 000 kronor. Anslaget avser ersättning till Göteborgs stad för dess utgifter för avlönning av personalen vid det medicinska biblioteket under budgetåret 1952/53. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Medicinska högskolan i Göteborg: Bidrag till Göteborgs stad för verksamheten vid högskolans bibliotek* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 82 000 kronor.

8. Medicinska högskolan i Göteborg: Organisationskommittén: Förvaltningskostnader m. m.

Detta förslagsanslag är nu uppfört med 50 000 kronor. Bestämmelser angående anslagets disposition återfinnes å s. 516 i statsliggaren. En viss minskning av medelsbehovet kan för nästa budgetår förutses med hänsyn till vad jag anfört och föreslagit i det föregående vid anmälan av frågan om medicinska högskolans framtida förhållande till Göteborgs högskola. Det torde vara tillräckligt, att anslaget uppföres med 40 000 kronor. Från ifrågavarande anslag har hittills bestritts kostnader för vissa extra kurser i kliniska ämnen, vilka kurser utgjort en tillfällig övergångsanordning i avbidan på den kliniska undervisningens igångsättande och successiva utbyggnad. Om det skulle visa sig påkallat, att liknande kurser anordnas vid högskolan även under nästa budgetår, torde utgifterna böra efter Kungl. Maj:ts medgivande få bestridas från detta anslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Medicinska högskolan i Göteborg: Organisationskommittén: Förvaltningskostnader m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

9. Bidrag till Göteborgs högskola.

	Anslag	Nettoutgift
1951/52	405 900	600 400
1952/53 (statsliggaren s. 525)	691 000	
1953/54 (förslag)	975 000	

Den för högskolan för innevarande budgetår fastställda huvudstaten finnes införd å s. 526 f. i statsliggaren. Enligt staten uppgår Göteborgs stads bidrag till 322 000 kronor och statens bidrag till 691 000 kronor. Med sistnämnda belopp är nu förevarande anslag uppfört.

Med skrivelse den 5 juni 1952 har *styrelsen för Göteborgs högskola* framlagt förslag till stat för högskolan för nästa budgetår. I det föreliggande förslaget balanseras beräknade inkomster och utgifter på en summa av 1 866 300 kronor, varav anslagssumman utgör 1 632 300 kronor. I enlighet härmed begär styrelsen ett med 541 300 kronor till 1 232 300 kronor förhöjt statsbidrag och ett bidrag från Göteborgs stad med 400 000 kronor, motsvarande det för staden avtalsenliga maximibeloppet.

Statförslaget är baserat på det utvecklingsprogram för högskolan, som framlagts i det den 19 januari 1948 av särskilt tillkallade sakkunniga avgivna betänkandet angående Göteborgs högskolas framtida ställning. Dessa sakkunniga ansåg, att upprustningsprogrammet borde genomföras i två etapper. Till den första etappen hänfördes sådana befattningar och anslag, som ansågs böra omedelbart inrättas, till den senare sådana, som var avsedda att framdeles och efter hand inrättas. I det nu föreliggande förslaget till stat för högskolan för budgetåret 1953/54 har styrelsen huvudsakligen upptagit sådana hittills icke genomförda förbättringar, som av de sakkunniga hänförts till upprustningsprogrammets första etapp. Styrelsen har därvid ånyo särskilt understrukit vikten av att docentinstitutionen fullständigas samt att professorerna i tillräcklig utsträckning förses med assistent- och amanuenshjälp.

Stadsfullmäktige i Göteborg tillstyrker, att stat för högskolan för budgetåret 1953/54 fastställs i huvudsaklig överensstämmelse med styrelsens förslag.

Universitetskanslern framhåller — under erinran om att styrelsens statförslag för de senaste budgetåren i väsentlig grad beskurits — att styrelsens äskanden för nästa budgetår i och för sig är synnerligen måttfulla, samt understryker, att de förslag, han ansett sig böra framställa, måste betraktas som minimikrav från hans sida.

Huvudstatens utgiftssida.

1. Avlöningar.

Denna utgiftspost är nu uppförd med förslagsvis 1 065 000 kronor och disponeras på sätt framgår av s. 526 ff. i statsliggaren. *Högskolans styrelse* har föreslagit en höjning av denna post för nästa budgetår med 443 000 kronor. *Kanslern* har förordat en ökning av posten med 339 000 kronor, alternativt 317 000 kronor.

Kanslern har därvid — utöver vissa äskanden, som sammanhänger med frågan om högskolans blivande administration eller är av automatisk natur — framlagt följande förslag:

1. professur i konsthistoria med konstteori inrättas;
2. den nuvarande precepturen i ekonomisk historia ombildas till professur;
3. laboratorsbefattning i matematik inrättas; kursanslaget (nu 61 500 kronor) minskas härvid med 13 000 kronor;
4. 2 nya docentbefattningar inrättas;
5. biträdande lärare i praktisk filosofi anställes;
6. biträdande lärare i slaviska språk anställes;
7. universitetslektor i amerikansk filologi anställes;
8. pedagogisk lektor i franska språket anställes;
9. kursanslaget ökas med 12 000 kronor, om förenämnda laboratorsbefattning i matematik ej inrättas;
10. den nuvarande förste amanuensbefattningen i marin botanik utbytes mot en förste assistentbefattning i samma ämne;
11. 1 andre assistent samt ytterligare 2 förste amanuenser och 4 andre amanuenser anställes;
12. 1 laboratoriebiträde i Ce 11 anställes vid marinbotaniska institutionen;
13. 1 kanslibiträde i Ce 11 anställes vid psykologisk-pedagogiska institutionen;
14. för extra arbetskraft vid seminariebiblioteket anvisas 2 000 kronor.

I det följande kommer jag endast att gå in på förslag, som jag ansett mig böra helt eller delvis biträda eller eljest funnit särskild anledning uppehålla mig vid. I övrigt torde jag få hänvisa till handlingarna i ärendet.

Professur i konsthistoria med konstteori. Å högskolans stat finnes för närvarande uppförd en för S. G. M. Strömbom personlig professur i ämnet.

Styrelsen har nu — under hänvisning till att professorn Strömbom, som är född den 24 maj 1888, inom de närmaste åren kommer att avgå med pension — hemställt, att principbeslut måtte fattas om inrättandet av en professur i konsthistoria och konstteori från den tidpunkt, då Strömbom avgår med pension.

Kanslern anför med anledning härav följande.

För egen del har jag ansett mig böra förorda att den anordningen vidtages från och med nästa budgetår, att på staten uppföres en ordinarie professur i oförmälda ämne, vilken professur emellertid icke må tillsättas

med ordinarie innehavare så länge Strömbom kvarstår i tjänst. Avlöningsanslaget torde icke av denna anledning böra uppräknas för budgetåret 1953/54.

Laboratorsbefattning i matematik. För närvarande utgår under kursanslaget ett belopp av 13 000 kronor för undervisning i matematik vid högskolan. *Styrelsen* har nu ånyo gjort framställning om inrättande av en laboratorsbefattning i matematik och därvid anfört i huvudsak följande.

Under läsåren 1950/52 har kurser i matematik till fil. kand. och fil. ämbetsexamina givits vid högskolan av professorn i tillämpad matematik vid Chalmers tekniska högskola Harald Bergström. Medel till dessa kurser har erhållits från kursanslaget. Intresset för matematikundervisningen har visat sig synnerligen stort bland de studerande vid Göteborgs högskola. Ett verkligt behov av matematiken både som undervisnings- och som examinationsämne vid högskolan har gjort sig gällande genom det långt över förväntan stora intresset för ämnet. Matematik bör här kunna studeras som ett självständigt examensämne. Får det vid högskolan denna ställning, är det till ovärderlig nytta för ett avsevärt antal studerande, som härigenom skulle kunna på en viktig punkt komplettera sin utbildning utan att behöva bekosta flyttning till andra högskolor eller universitet, något som starkt betonats av elever vid högskolan. Men även en annan synpunkt bör i detta sammanhang beaktas, nämligen den ökade möjlighet, som skulle vinnas att avhjälpa den inom landet rådande bristen på matematiklärare vid allmänna läroverk och realskolor. Det förtjänar i detta sammanhang också nämnas, att de akademiska myndigheterna i Uppsala och Lund i remissyttrande över styrelsens framställning till kanslern om examinationsrätt i matematik betonat önskvärdheten av att ämnet införlivas med högskolans undervisningsprogram, men också understrekat att detta kan ske på ett för utbildningen betryggande sätt endast genom inrättandet av en fast befattning. Ehuru styrelsen av de senaste läsårens erfarenheter blivit övertygad, att utvecklingen kommer att giva vid handen, att en professur i matematik skulle vara det mest ändamålsenliga, vill styrelsen under nuvarande förhållanden icke framlägga något förslag av sådan räckvidd. Styrelsen begränsar sig alltså nu till att föreslå inrättande av en ordinarie laboratorsbefattning i ämnet. Därest styrelsens förslag om inrättandet av en laboratorsbefattning i matematik bifalles, torde det belopp av 13 000 kronor, som för budgetåret 1952/53 upptagits under kursanslaget för undervisning i matematik, böra indragas.

Kanslern biträder styrelsens framställning och anför därvid bland annat följande.

Jag får erinra därom, att i en vid 1952 års riksdag väckt motion (I: 393) framställdes yrkande om att ifrågavarande tjänst måtte inrättas från och med den 1 juli 1952. Riksdagens statsutskott ansåg sig i sitt utlåtande 1952: 157, vilket vann riksdagens bifall, icke böra biträda motionen. Med hänsyn till den i motionen redovisade betydelsen ur olika synpunkter av att en fast lärarbefattning i matematik inrättades vid Göteborgs högskola förutsatte utskottet emellertid, att Kungl. Maj:t hade sin uppmärksamhet riktad på detta spörsmål.

Då jag för min del anser, att starka skäl föreligger för att ämnet mate-

matik bör kunna vid högskolan studeras som ett självständigt examensämne, tillstyrker jag bifall till högskolestyrelsens förenämnda förslag.

I likhet med styrelsen vill jag också understryka, att inrättandet av den begärda laboratoriefattningen utgör ett led i strävandena att skapa ökade möjligheter för avhjälpan av den rådande bristen på matematiklärare vid de allmänna läroverken och realskolorna.

Nya docentbefattningar. Högskolan förfogar nu över tio docentbefattningar, avsedda företrädesvis för följande ämnen: 1) filosofi, 2) geografi, 3) historia, 4) konsthistoria med konstteori, 5) litteraturhistoria med poetik, 6) nationalekonomi, 7) psykologi och pedagogik, 8) romanska språk, 9) statskunskap och 10) tyska språket.

Styrelsen har hemställt om inrättande av ytterligare tre docentbefattningar. Av dessa skulle en avses för engelska språket, en för nordiska språk och en vara rörlig.

Kanslern finner det angeläget, att högskolans docentinstitution förstärkes, och förordar därför, att för nästkommande budgetår inrättas två nya docentbefattningar.

Biträdande lärare i praktisk filosofi. Med anledning av förslag från *styrelsens* sida om inrättande från och med nästa budgetår av en professur i förevarande ämne har *kanslern* anfört i huvudsak följande.

Jag är icke beredd att för närvarande tillstyrka inrättandet av den begärda professuren i praktisk filosofi.

Genom nådigt beslut den 30 november 1951 har medgivits, att all examination i ämnet praktisk filosofi vid Göteborgs högskola finge tills vidare förrättas av docenten vid högskolan Sven Wermlund. Emellertid utgår Wermlunds tid för innehav av docentbefattning med utgången av mars månad 1953. Jag anser mig med anledning härav böra förorda, att en biträdande lärarbefattning i ämnet inrättas vid högskolan.

Kursanslag. Kursanslaget utgör nu 61 500 kronor och fördelas av kanslern. *Styrelsen* äskar höjning av kursanslaget med dels 2 500 kronor, dels ock 10 000 kronor. Sistnämnda belopp begäres såsom kompensation för bortfallna docentstipendiemedel. *Kanslern* förordar — för den händelse den föreslagna laboratoriefattningen i matematik icke kommer att inrättas från och med nästa budgetår — en ökning av kursanslaget med tillhoppa 12 000 kronor och anför därvid i huvudsak följande.

Av inhämtade uppgifter framgår, att ur docentstipendiefonden budgetåren 1950/51 och 1951/52 tagits i anspråk respektive 6 000 kronor och 14 970 kronor. Av dessa belopp hänför sig respektive 4 000 kronor och 13 970 kronor till utgifter för sådana kurser och föreläsningar, som får anses ingå såsom obligatoriska moment i undervisningen eller eljest är av regelbundet återkommande natur. För innevarande budgetår har till och med den 31 oktober 1952 ur docentstipendiefonden disponerats cirka 8 700 kronor, därav 4 800 kronor utgör kostnader för undervisning av sist omnämnda slag. För vårterminen 1953 måste räknas med tillskott ur docentstipendiefonden för viss undervisning, som emellertid för närvarande icke kan närmare specificeras. Om man för detta ändamål beräknar sam-

ma belopp för undervisning av i huvudsak obligatorisk natur, som hittills utgått under höstterminen 1952, skulle kompensation för utgifter bekostade av docentstipendiefonden under budgetåren 1950/53 böra utgå med $\frac{1}{3}$ (4 000 + 13 970 + 4 800 + 4 800 =) i runt tal 9 000 kronor per år. Utöver med sistnämnda belopp synes mig en förstärkning av kursanslaget med förslagsvis 3 000 kronor önskvärd.

Assistenter och amanuenser. Vid högskolan finnes nu anställda 2 förste assistenter, varav en i geografi samt en i psykologi och pedagogik, 2 förste amanuenser, varav en i marin botanik samt en i psykologi och pedagogik, ävensom 5 andre amanuenser, varav en i engelska språket, en i historia, en i nordiska språk, en i romanska språk samt en i statistik.

Styrelsen har för nästa budgetår hemställt, att befattningen som förste amanuens i marin botanik måtte utbytas mot en förste assistentbefattning samt att nya assistent- och amanuensbefattningar måtte inrättas i enlighet med följande sammanställning:

- a) 1 förste assistent i sociologi;
- b) 1 andre assistent i statistik;
- c) 3 förste amanuenser, avsedda för 1) geografi, 2) konsthistoria med konstteori samt 3) statistik;
- d) 7 andre amanuenser, avsedda för 1) litteraturhistoria med poetik, 2) nationalekonomi, 3) klassisk fornkunskap och antikens historia, 4) klassiska språk, 5) statskunskap, 6) tyska språket samt 7) sociologi;
- e) 1 tredje amanuens i psykologi och pedagogik.

Kanslern förordar för sin del följande förändringar med avseende å assistent- och amanuenspersonalen:

befattningen som förste amanuens i marin botanik förändras till förste assistenttjänst;

- 1 andre assistent i statistik tillkommer;
- 1 förste amanuens i geografi tillkommer;
- 1 förste amanuens i konsthistoria tillkommer;
- 1 andre amanuens i nationalekonomi tillkommer;
- 1 andre amanuens i klassisk fornkunskap och antikens historia tillkommer;
- 1 andre amanuens i statskunskap tillkommer;
- 1 andre amanuens i tyska språket tillkommer.

Extra arbetskraft vid seminariebiblioteket. För detta ändamål har *styrelsen* hemställt om en medelsanvisning av 2 000 kronor. Till stöd härför har framhållits, att bibliotekets utökning under de senaste åren nödvändiggjort anlitaandet av extra arbetskraft samt att medel till avlönande av dylik arbetskraft ej i tillräcklig omfattning stått till förfogande. *Kanslern* biträder styrelsens hemställan.

Departementschefen. Jag torde till en början få erinra om att de sakkunniga rörande Göteborgs högskolas framtida ställning inom ramen för första etappen av det av dem framlagda utvecklingsprogrammet för hög-

skolan upptagit en ordinarie professur i konsthistoria med konstteori. Genom tillskyndanden från enskilt håll kom detta spörsmål att för de närmaste åren lösas på annat sätt. Högskolan erhöll nämligen i juni 1948 en donation för grundandet av en för S. G. M. Strömbom personlig professur. Ett klart behov av en professur i konsthistoria även framdeles synes mig föreligga. Vid tidpunkten för Strömboms avgång torde därför den för honom personliga professuren böra ersättas med en ordinarie professur i konsthistoria med konstteori. Jag tillstyrker därför i enlighet med av kanslern framlagt förslag, att en dylik professur inrättas vid högskolan redan från och med nästa budgetår. Vid bifall härtill bör, såsom kanslern framhållit, föreskrivas, att den nyinrättade professuren icke må tillsättas med ordinarie innehavare, så länge Strömbom kvarstår vid sin personliga professur. Vad jag sålunda förordat torde icke för nästa budgetår medföra någon utgiftsökning.

Vissa skäl talar för att ämnet matematik med hänsyn till dess vikt för läraryrket erhåller ställning såsom självständigt examensämne vid högskolan. Då detta icke lämpligen torde kunna ske på ett för utbildningen betryggande sätt, om icke en fast lärarbefattning i ämnet kommer till stånd, anser jag mig böra tillstyrka föreliggande förslag, att en laboratoriefattning i matematik från och med nästa budgetår inrättas vid högskolan och att samtidigt det under kursanslaget för undervisning i matematik beräknade beloppet av 13 000 kronor indrages.

Då jag funnit en viss förstärkning av högskolans docentorganisation motiverad, förordar jag, att ytterligare en docentbefattning inrättas vid högskolan från och med nästa budgetår. Frågan om befattningens anknytning till visst ämne eller ämnesgrupp är icke av den natur, att den bör underställas riksdagen. Detta spörsmål torde först framdeles böra upptagas till prövning, sedan förslag avgivits av vederbörande högskolemyndigheter.

De skäl, som kanslern härutinnan förebragt, har övertygat mig om angelägenheten av att en biträdande lärare i praktisk filosofi anställes vid högskolan. Jag beräknar för nästa budgetår medel härtill.

Med hänsyn till upphörandet av docentstipendiefonderna tillstyrker jag, att kursanslaget höjes med 9 000 kronor. Å andra sidan bör kursanslaget i anslutning till vad jag i det föregående förordat minskas med 13 000 kronor. Sammanlagt bör alltså kursanslaget för nästa budgetår sänkas med 4 000 kronor till 57 500 kronor.

Från såväl högskolans som kanslerns sida har föreslagits en ganska avsevärd utökning av högskolans assistent- och amanuenspersonal. Jag anser mig nu endast kunna förorda att medel beräknas för anställande vid högskolan av ytterligare två förste amanuenser och fyra andre amanuenser. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av vederbörande högskolemyndigheter besluta om dessa befattningshavares anknytning till visst ämne.

För tillgodoseende av behovet av extra arbetskraft vid seminariebiblioteket, beräknar jag nu i enlighet med föreliggande förslag under icke-ordinarieposten ett belopp av 2 000 kronor.

I anslutning till vad jag i det föregående under avsnitt I anført och förordat torde å högskolans stat nu uppförda arvoden till såväl styrelsens som lärarrådets sekreterare bortfalla. Detta föranleder för nästa budgetår en minskning av medelsbehovet under arvodesposten med 6 000 kronor.

Förutom av mig i det föregående förordade ändringar i personalorganisationen och ökade medelsanvisningar för vissa ändamål föranledes ett ökat medelsbehov under nu förevarande utgiftspost *dels* av den från och med den 1 januari 1952 genomförda arvodesregleringen för biträdande lärare, assistenter och amanuenser m. fl. befattningshavare vid högskolan, *dels* av den från samma tidpunkt företagna höjningen av statstjänstemännens löner, *dels* av 1952 års riksdags beslut i anledning av Kungl. Maj:ts i propositionerna nr 241 och 245 framlagda förslag angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m., *dels ock* av uppflyttning i löneklass av vissa befattningshavare vid högskolan. Å andra sidan synes mig anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän nu vara för högt beräknad.

Medelsbehovet till avlöningar uppskattar jag för nästa budgetår till 1 300 000 kronor. Det torde liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:tt att fastställa avlöningsstat för högskolan. I personalförteckningen för högskolan bör vidtagas de ändringar, som föranledes av vad jag i det föregående föreslagit.

2. Omkostnader.

Denna utgiftspost är nu uppförd med 100 500 kronor och disponeras på sätt framgår av efterföljande sammanställning. Av denna framgår jämväl *styrelsens* beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår och *kanslerns* förslag i ämnet ävensom medelsåtgången under budgetåret 1951/52.

Anslagsändamål	Enligt räkenskaper för 1951/52	Enligt omkostnadsstaten för 1952/53	Styrelsens förslag för 1953/54	Kanslerns förslag för 1953/54
1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	503	3 000	3 000	3 000
2. Resesättningar, <i>förslagsvis</i>	3 249	4 000	4 500	4 500
3. Bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	23 963	23 000	30 000	28 000
4. Tryckningskostnader, <i>förslagsvis</i>	16 050	22 350	32 050	28 350
5. Renhållning och städning, <i>förslagsvis</i>	8 028	12 000	16 000	15 000
6. Underhåll av byggnad och inventarier	9 992	10 000	10 000	10 000
7. Hyror, <i>förslagsvis</i>	—	10 000	18 000	18 000
8. Försäkringar, <i>förslagsvis</i>	1 937	2 000	2 500	2 500
9. Siffergranskning och revision	2 053	2 150	2 150	2 150
10. Expenser och övriga utgifter	10 500	12 000	14 000	14 000
Summa kronor	76 275	100 500	132 200	125 500

De under denna utgiftspost begärda höjningarna motiveras i främsta rummet med inträffade prisstegringar och i en del fall jämväl med tillkomsten av nya lokaler. Posten till expenser och övriga utgifter förordar kanslern uppförd med oförändrat belopp, 12 000 kronor, under förutsättning av att sammanslagning av Göteborgs högskola och medicinska högskolan i Göteborg till ett universitet kommer till stånd samt att detta universitet erhåller fribrevsrätt.

Departementschefen. Kanslerns uppskattning av medelsbehovet under förevarande utgiftspost har icke givit mig anledning till erinran. Denna bör därför uppföras med 125 500 kronor, vilket innebär en höjning med 25 000 kronor.

3. Materiel m. m.

Denna utgiftspost är nu uppförd med 46 200 kronor. *Högskolans styrelse* har föreslagit en ökning av posten med 52 400 kronor. *Kanslern* har tillstyrkt, att posten höjes med 31 600 kronor. Av följande sammanställning framgår dels anslagspostens nuvarande disposition, dels ock postens disposition under nästa budgetår enligt styrelsens förslag, respektive kanslerns förslag:

Anslagsändamål	Nuvarande belopp	Styrelsens förslag	Kanslerns förslag
1. Exkursioner	—	8 000	6 000
2. Geografiska institutionen	7 000	8 000	8 000
3. Marinbotaniska institutionen	4 600	8 000	8 000
4. Oceanografiska institutionen	600	1 300	1 000
5. Psykologisk-pedagogiska institutionen	9 200	10 000	10 000
6. Sociologiska institutionen	—	8 000	—
7. Statistiska institutionen	2 000	11 500	10 000
8. Statskunskap	1 000	—	—
9. Nordiska språk	300	300	300
10. Konsthistoriska institutionen	2 000	6 000	4 000
11. Seminariebiblioteket	17 025	32 025	25 025
12. Journalistundervisningen	2 000	2 000	2 000
13. Akademiska kapellet och akademiska kören .	475	475	475
14. Bidrag till studentkårens skrivbyrå	—	3 000	3 000
Summa kronor	46 200	98 600	77 800

Till stöd för förslaget om upptagande under denna utgiftspost av en särskild post till *exkursioner* har framhållits, att medel för dylikt ändamål — fränsett förenämnda belopp av 1 000 kronor för ämnet statskunskap — för närvarande saknades samt att exkursioner inginge som obligatoriska moment i undervisningsplanerna för ett flertal ämnen. Sty-

relsens förslag om medelsanvisning till materiel för en sociologisk institution sammanhänger med styrelsens framställning om inrättande från och med nästa budgetår av en professur i sociologi. Kanslern har icke biträtt någotdera av sistnämnda bägge äskanden. I fråga om den närmare motiveringen för medelsberäkningen i övrigt under förevarande utgiftspost torde få hänvisas till handlingarna i ärendet.

Departementschefen. För nästa budgetår är jag icke beredd att förorda större ökning av nu ifrågavarande post än med 10 800 kronor till 57 000 kronor. Därvid har jag icke räknat med något bidrag till studentkårens skrivbyrå. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av vederbörande myndigheter besluta om utgiftspostens disposition. Jag förutsätter, att vid förslagets uppgörande de ändamål i första hand beaktas, som må finnas angelägnast.

4. Engångskostnader för materielanskaffning.

Denna utgiftspost är nu upptagen med 9 000 kronor och disponeras på sätt framgår av statsliggaren s. 529.

Styrelsen har begärt, att för engångskostnader för materielanskaffning måtte uppföras 52 500 kronor enligt följande specifikation:

1. Geografiska institutionen	2 000
2. Konsthistoriska institutionen	5 000
3. Marinbotaniska institutionen	20 000
4. Statistiska institutionen	25 500
	Summa kronor 52 500

Kanslern har tillstyrkt en medelsanvisning av 37 000 kronor, varav 2 000 kronor för geografiska institutionen, 4 000 kronor för konsthistoriska institutionen, 18 000 kronor för inredning och utrustning av nybyggnad för marinbotaniska institutionen och 13 000 kronor för statistiska institutionen.

Sedermera har *styrelsen* i skrivelse den 4 mars 1953 hemställt om anvisande av 20 000 kronor för iordningställande och inredning samt utrustning av vissa lokaler. *Styrelsen* har till stöd härför anfört i huvudsak följande.

Högskolan har i dagarna träffat en preliminär överenskommelse med Göteborgs stad om att från och med den 15 mars 1953 få förhyra en villafastighet å Södra vägen, och underhandlingar pågår om förhyrande av ännu en villafastighet. Genom dessa arrangemang kommer lokalfrågorna att erhålla en visserligen provisorisk men dock godtagbar lösning för ämnet geografi och för den samhällsvetenskapliga ämnesgruppen. *Styrelsen* vill erinra om att geografiska institutionen tidigare uppsagts till avflyttning från de nu förhyrda lokalerna i Sjöfartsmuseet ävensom att samhällsvetenskaperna

med undantag för statistik för närvarande helt saknar egentliga institutionslokaler. De lokaler, som nu erbjudits högskolan, möjliggör inrättandet av en gemensam samhällsvetenskaplig institution, vilket ur undervisnings- och forskningssynpunkt medför avsevärda fördelar. För ett ändamålsenligt och ekonomiskt utnyttjande av de ifrågavarande lokalerna erfordras vissa ändrings- och inredningsarbeten ävensom vissa kompletteringar av utrustningen. Kostnaden härför kan beräknas till 20 000 kronor.

Departementschefen. För iordningställande och inredning samt utrustning av förhyrda lokaler beräknar jag ett belopp av 20 000 kronor. Jag beräknar vidare 3 000 kronor för konsthistoriska institutionen och 8 000 kronor för statistiska institutionen. I övrigt biträder jag kanslerns förslag. Förevarande utgiftspost bör därför för nästa budgetår uppföras med 51 000 kronor, vilket är 42 000 kronor mer än för innevarande budgetår.

5. Pensioner och livräntor.

Denna utgiftspost är nu uppförd med 30 000 kronor och disponeras på sätt framgår av s. 529 i statsliggaren.

Högskolans styrelse har i sitt statförslag beräknat utgifterna under förevarande post till 75 000 kronor. Detta belopp avses uteslutande för täckandet av kostnaderna för huvudmansavgifter till statens pensionsanstalt.

Kanslern har tillstyrkt styrelsens förslag.

Departementschefen. Denna utgiftspost bör i enlighet med styrelsens förslag uppföras med 75 000 kronor, vilket innebär en uppräknings med 45 000 kronor.

Huvudstatens inkomstsida. Anslagsbehovet.

Högskolans styrelse har beräknat intäkterna — utöver statsbidrag och bidrag från Göteborgs stad — sålunda (inom parentes anges förändringarna i förhållande till nu gällande huvudstat):

1. Avkastning av högskolans fonder	197 000	(— 7 800)
2. Avgifter från de studerande	32 000	(+ 2 000)
3. Diverse inkomster	5 000	(+ 2 100)

Avkastning av högskolans fonder. De olika fondernas avkastning har upptagits med belopp, vilka beräknats av Göteborgs stads drätselkammare, som förvaltar fonderna. *Kanslern* har tillstyrkt styrelsens förslag.

Avgifter från de studerande. Med hänsyn till erfarenheterna från det senast tilländagångna budgetåret har *styrelsen* beräknat denna post till 32 000 kronor. *Kanslern* har lämnat styrelsens beräkning utan erinran.

Diverse inkomster. *Kanslern* förordar, att denna inkomstpost i enlighet med styrelsens förslag uppföres med 5 000 kronor.

Departementschefen. Vad beträffar beräkningen av intäkterna — utöver statsbidrag och bidrag från Göteborgs stad — godtager jag styrelsens, av kanslern biträdda förslag, dock att posten Diverse inkomster torde för avrundning av anslagets slutsumma böra uppföras med 4 500 kronor. Högskolans egna inkomster torde alltså kunna uppskattas till sammanlagt 233 500 kronor.

Jag har i det föregående förordat, att huvudstatens utgiftssida skulle beräknas sålunda:

Avlöningar, <i>förslagsvis</i>	1 300 000
Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	125 500
Materiel m. m.	57 000
Engångskostnader för materielanskaffning	51 000
Pensioner och livräntor, <i>förslagsvis</i>	75 000
	Summa kronor 1 608 500

Anslagssumman skulle vid bifall till vad jag föreslagit komma att uppgå till (1 608 500—233 500 =) 1 375 000 kronor, varav Göteborgs stads bidrag utgör maximibeloppet 400 000 kronor och statens bidrag återstoden eller 975 000 kronor. Förslagsanslaget Bidrag till Göteborgs högskola bör alltså uppföras med sistnämnda belopp, vilket innebär en anslagshöjning med 284 000 kronor.

Hemställan.

Under åberopande av vad jag i det föregående anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1953/54, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Göteborgs högskola, som föranledes av vad jag i det föregående anfört;

b) godkänna följande huvudstat för Göteborgs högskola att tillämpas under budgetåret 1953/54:

H u v u d s t a t.

Utgifter:

1. Avlöningar, <i>förslagsvis</i>	1 300 000
2. Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	125 500
3. Materiel m. m.	57 000
4. Engångskostnader för materielanskaffning ..	51 000
5. Pensioner och livräntor, <i>förslagsvis</i>	75 000
	<hr/>
	Summa kronor 1 608 500

Inkomster:

1. Avkastning från högskolans fonder	197 000
2. Avgifter från de studerande	32 000
3. Diverse inkomster	4 500
4. Bidrag från Göteborgs stad	400 000
5. Bidrag från staten	975 000
	<hr/>
	Summa kronor 1 608 500;

c) till *Bidrag till Göteborgs högskola* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 975 000 kronor.

10. Gemensamma universitetsändamål: Ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater.

Detta anslag, som sedan budgetåret 1941/42 varit uppfört med 12 600 kronor, har för innevarande budgetår upptagits med 14 000 kronor. Bestämmer om anslaget disposition återfinnes å sid. 540 f. i statsliggaren. *Universitetskanslern* har föreslagit, att anslaget skulle för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp.

Departementschefen. I propositionen 1953:78 har framlagts förslag till nytt avtal rörande undervisning i epidemiologi vid epidemisjukhuset i Stockholm. Avtalsförslaget innebär bland annat, att ytterligare en avdelning vid nämnda sjukhus skall tagas i anspråk för undervisningen och att staten skall lämna ersättning åt ytterligare en överläkare vid sjukhuset för dennes arbete med undervisningen. På grund härav torde förevarande anslag böra höjas med 5 300 kronor. Jag finner det vidare skäligt, att den nu utgående ersättningen åt överläkare vid övriga här ifrågavarande epidemisjukhus undergår viss förhöjning. För ändamålet torde anslaget böra höjas med ytterligare 800 kronor. Anslaget bör därför uppföras med 20 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gemensamma universitetsändamål: Ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 20 100 kronor.

Vad departementschefen sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Agnes Magnusson.
